

NACRT

Na osnovu člana 33 stav 1 tačka 1 alineja 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 28/25 i 3/26) i člana 17 tačka 6 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti ("Službeni list CG", broj 56/25), Odbor Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, na sjednici od 00.00.2026. godine, utvrdio je

METODOLOGIJU ZA UTVRĐIVANJE REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA OPERATORA SISTEMA I CIJENA, ROKOVA I USLOVA ZA KORIŠĆENJE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA ELEKTRIČNE ENERGIJE

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet i primjena

Član 1

- (1) Ovom metodologijom utvrđuju se uslovi, rokovi, način i postupak utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda operatora distributivnog sistema (u daljem tekstu: operator), i cijene po kojima se plaćaju usluge distribucije električne energije.
- (2) Cijene utvrđene na osnovu ove metodologije primjenjuju se na korisnike distributivnog sistema koji su priključeni na mrežu srednjeg napona od 1 kV do 35 kV, uključujući i 35 kV naponski nivo, i mrežu niskog napona do 1 kV, i to:
  - 1) proizvođače električne energije priključene na distributivni sistem i operatore skladišta električne energije priključene na distributivni sistem (u daljem tekstu: operator skladišta).
  - 2) ostale korisnike koje čine:
    - a) kupci, uključujući kupce samosnabdjevače, kupce-proizvođače i aktivne kupce, čiji su objekti priključeni na distributivni sistem;
    - b) operator prenosnog sistema kada energiju preuzima za sopstvene potrebe,
    - c) operator zatvorenog distributivnog sistema.

Principi utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena i naknada

Član 2

Ova metodologija zasniva se na principima:

- 1) ravnoteže između interesa operatora i korisnika distributivnog sistema;
- 2) transparentnog i nediskriminatornog pristupa treće strane distributivnom sistemu;
- 3) korisnik plaća;

- 4) utvrđivanja cijena na transparentan i nepristrasan način na osnovu objektivnih i nediskriminatornih kriterijuma;
- 5) stvaranja povoljnih uslova za investiranje u distributivni sistem;
- 6) obezbjeđivanja da se energetska djelatnost koju obavlja operator kao javnu uslugu vrši na nediskriminatoran, transparentan i lako provjerljiv način;
- 7) podsticanja energetske i ekonomske efikasnosti;
- 8) podsticanja obavljanja energetske djelatnosti na način koji doprinosi smanjenju troškova poslovanja;
- 9) olakšavanja efikasne trgovine i konkurencije;
- 10) sprečavanja međusobnog subvencionisanja između pojedinih djelatnosti koje obavlja operator i između pojedinih korisnika ili grupa korisnika sistema; i
- 11) obezbjeđivanja održivosti distributivnog sistema.

- 12) nediskriminacije skladištenja energije i agregacije i nedestimulacije proizvodnje energije za sopstvene potrebe i upravljanja potrošnjom.

Regulatorni metod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena

Član 3

- (1) Kod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda primjenjuje se regulatorni metod "maksimalni dozvoljeni prihod", kao vrsta ekonomske regulacije koja ima za cilj da ograniči dozvoljeni prihod operatora, stvori preduslove za poboljšanje kvaliteta i povećanje efikasnosti primjenjujući regulatorne periode koji su po pravilu duži od jedne godine, tokom kojih je operatoru dozvoljeno da zadrži uštede od smanjenja troškova poslovanja na koje može uticati, koje Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) uzima u obzir prilikom utvrđivanja dozvoljenog prihoda za regulatorni period.;
- (2) Regulatorno dozvoljeni prihod ostvaruje se alokacijom elemenata regulatorno dozvoljenog prihoda u cijene za korisnike distributivnog sistema.
- (3) Na cijene korišćenja distributivnog sistema električne energije ne utiče lokacija korisnika ovog sistema.

Izrazi

Član 4

- (1) Izrazi upotrijebljeni u ovoj metodologiji imaju značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje način obavljanja energetske djelatnosti (u daljem tekstu: Zakon).
- (2) U ovoj metodologiji se koriste izrazi koji imaju sljedeće značenje:

- 1) **regulatorni period** čine jedna ili više kalendarskih godina za koje se utvrđuju regulatorno dozvoljeni prihod i cijene;
  - 2) **tekući regulatorni period** je regulatorni period u kojem se podnosi zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, odnosno u slučaju primjene privremenih cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije, je regulatorni period koji prethodi godini u kojoj je započeta primjena privremenih cijena
  - 3) **prethodni regulatorni period** je regulatorni period koji prethodi tekućem regulatornom periodu;
  - 4) **prosječno trajanje prekida u napajanju po kupcu** (skraćenica **SAIDI - System Average Interruption Duration Index**) je opšti pokazatelj kvaliteta funkcionisanja distributivnog sistema definisan pravilima kojima se uređuje minimum kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom;
  - 5) **obračunski period** je vremenski period za koji se vrši obračun izvršenih usluga operatora, koji je, po pravilu, kalendarski mjesec;
  - 6) **godina podnošenja zahtjeva (t)** je godina u kojoj operator podnosi zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i u kojoj Agencija utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod i cijene za regulatorni period, odnosno u slučaju primjene privremenih cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije u skladu sa Zakonom, je godina koja prethodi godini u kojoj je započeta primjena privremenih cijena;
  - 7) **priključna snaga** je odobrena priključna aktivna snaga sadržana u odgovarajućem aktu operatora distributivnog sistema;
  - 8) **inflacija (I)** je projektovana inflacija u Crnoj Gori, koju objavljuje nadležna institucija;
  - 9) **kupac-proizvođač** je krajnji kupac koji djeluje u svojim prostorijama koje se nalaze unutar ograničenog područja, koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora za sopstvenu potrošnju i koji može skladištiti ili prodavati višak energije koju je sam proizveo, pod uslovom da krajnjem kupcu koji nije domaćinstvo te aktivnosti ne predstavljaju njegovu primarnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost;
  - 10) **proporcionalni metod obračuna amortizacije** je metod prema kojem je godišnji trošak amortizacije po osnovnom sredstvu isti u toku vijeka trajanja sredstva.
- (3) Pri izračunavanju prema formulama u ovoj metodologiji, sve vrijednosti koje se izražavaju u procentima se dijele sa 100.

II REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD

Elementi regulatorno dozvoljenog prihoda

Član 5

- (1) Regulatorno dozvoljeni prihod, koji se ostvaruje obavljanjem energetske djelatnosti na godišnjem nivou $\mathbf{RDP}_{t+n}$, izračunava se primjenom sljedeće formule i iskazuje u eurima, (€):

$$\mathbf{RDP}_{t+n} = \mathbf{TP}_{t+n} + \mathbf{A}_{t+n} + \mathbf{PS}_{t+n} - \mathbf{K}_{t+n}$$

gdje su elementi:

- $\mathbf{TP}_{t+n}$ - troškovi poslovanja za energetske djelatnosti iz člana 7 ove metodologije, (€);,
- $\mathbf{A}_{t+n}$ - amortizacija utvrđena za regulatorne potrebe iz člana 13 ove metodologije, (€);,
- $\mathbf{PS}_{t+n}$ - povrat na sredstva iz člana 14 ove metodologije, (€);,
- $\mathbf{K}_{t+n}$ - korekcije po osnovu odstupanja ostvarenih energetske i finansijske veličine od utvrđenih izračunate u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija, (€);,
- $\mathbf{n}$ - 1, 2, ...,k
- $\mathbf{k}$ - broj godina regulatornog perioda.

- (2) Elementi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se u godini t za svaku godinu regulatornog perioda.
- (3) Regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u cijene $\mathbf{RDP}_{t+n}^{\mathbf{TUT}}$ izračunava se primjenom sljedeće formule i iskazuje se u eurima (€):

$$\mathbf{RDP}_{t+n}^{\mathbf{TUT}} = (\mathbf{RDP}_{t+n} - \mathbf{OP}_{t+n}) * (1 + \mathbf{FK})$$

gdje je:

- $\mathbf{RDP}_{t+n}$ - regulatorno dozvoljeni prihod iz stava 1 ovog člana; (€);,
- $\mathbf{OP}_{t+n}$ - utvrđeni ostali prihodi iz člana 17 ove metodologije; (€);,
- $\mathbf{FK}$ - faktor za kvalitet iz stava 4 ovog člana.

- (4) Faktor za kvalitet $\mathbf{FK}$ utvrđuje se u istoj vrijednosti za svaku godinu regulatornog perioda na sljedeći način:

$$\mathbf{FK} = 0,02, \quad \text{za } \frac{\mathbf{SAIDI}^{ost}}{\mathbf{SAIDI}^{cilj}} < 0,85$$
$$\mathbf{FK} = -0,2 \cdot \left(\frac{\mathbf{SAIDI}^{ost}}{\mathbf{SAIDI}^{cilj}} - 0,95 \right), \quad \text{za } 0,85 \leq \frac{\mathbf{SAIDI}^{ost}}{\mathbf{SAIDI}^{cilj}} < 0,95$$

$$FK = 0, \quad \text{za } 0,95 \leq \frac{SAIDI^{ost}}{SAIDI^{cilj}} \leq 1,05$$

$$FK = -0,2 \cdot \left(\frac{SAIDI_{t-i}^{ost}}{SAIDI^{cilj}} - 1,05 \right), \quad \text{za } 1,05 \leq \frac{SAIDI^{ost}}{SAIDI^{cilj}} < 1,15$$

$$FK = -0,02, \quad \text{za } \frac{SAIDI^{ost}}{SAIDI^{cilj}} > 1,15$$

gdje je:

SAIDI^{cilj} - ciljna vrijednost opšteg indikatora kvaliteta utvrđuje se u istom iznosu za svaku godinu regulatornog perioda kao prosjek tri najniže ostvarene vrijednosti indikatora opšteg kvaliteta SAIDI, izračunatog u skladu sa pravilima kojima se uređuje kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom, počevši od 2020. godine, a zaključno sa posljednjom godinom za koju postoje konačni podaci, umanjena za 2,5%;

SAIDI^{ost} - Prosjek ostvarenja opšteg indikatora kvaliteta SAIDI za posljednje tri godine za koje postoje konačni podaci, koji se izračunava u skladu sa pravilima kojima se uređuje kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom.

(5) Osim prihoda iz stava 3 ovog člana, ostali korisnici iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije nadoknađuju dio prihoda operatora prenosnog sistema koji se alocira na operatora distributivnog sistema kao korisnika prenosnog sistema, a utvrđuje se na osnovu troškova iz člana 9 stav 7 i člana 19 stav 7 ove metodologije.

Način utvrđivanja troškova poslovanja

Član 6

(1) Troškovi poslovanja za energetske djelatnosti obuhvataju tehno-ekonomski opravdane troškove koji su u funkciji obavljanja energetske djelatnosti, utvrđene za svaku regulatornu godinu.

(2) Operator je dužan da troškove poslovanja evidentira na računima iz regulatornog kontnog plana sa uputstvom za primjenu, koji utvrđuje Agencija, i iste je dužan da dokazuje dokumentacijom i evidencijama koje se vode u skladu sa zakonom kojim je uređeno računovodstvo, računovodstvenim standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama operatora.

(3) Kod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, u troškove poslovanja ne uključuju se:

- 1) kazne koje izriču nadležni organi, kao i kamate na odložena, neizvršena i druga plaćanja koja se odnose na neizvršavanje obaveza iz zaključenih ugovora,
  - 2) troškovi po osnovu naknade šteta, koji su posledica propusta operatora,
  - 3) troškovi po osnovu finansijskih kompenzacija isplaćenih u skladu sa pravilima kojima se uređuje kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom,
  - 4) troškovi koji nijesu u funkciji obavljanja energetske djelatnosti.
- (4) Za potrebe utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i radi stvaranja uslova za poboljšanje efikasnosti troškovi poslovanja se dijele na troškove na koje se:
- 1) može uticati,
  - 2) djelimično može uticati, i
  - 3) ne može uticati.
- (5) Troškovi poslovanja za energetske djelatnosti utvrđuju se na osnovu dokumentacije iz člana 31 ove metodologije i dokumentacije i podataka kojom raspolaže Agencija.

Način utvrđivanja troškova poslovanja na koje se može uticati

Član 7

- (1) Troškovi poslovanja na koje se može uticati TPu_{t+n} obuhvataju troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode, troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, nematerijalne troškove osim troškova poreza, doprinosa i reprezentacije, kao i ostale rashode.
- (2) Ako je suma ukupnih troškova poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda, za koje postoje konačni podaci, ostvarena u iznosu manjem od sume utvrđenih, troškovi iz stava 1 ovog člana za prvu godinu regulatornog perioda utvrđuju se primjenom sljedeće formule:

$$TPu_{t+1} = \left\{ \frac{1}{m} * \sum_{i=1}^m TPU_{t-i}^{os} + \frac{1}{2} * \left(\frac{1}{m} \sum_{i=1}^m TPU_{t-i}^{ut} - \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m TPU_{t-i}^{os} \right) \pm Z_s \right\} * (1 + I_{t+1} - X) \pm Z_j$$

gdje je:

- TPu_{t+1} - troškovi poslovanja na koje se može uticati utvrđeni za prvu godinu regulatornog perioda, (€);
- TPu_{t-i}^{os} - ostvareni troškovi poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, (€);

- TPu_{t-i}^{ut}** - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, (€);
- I_{t+1}** - projektovana inflacija, (%)
- X** - faktor efikasnosti,
- Z_s** - trajna promjena troškova poslovanja na koje se može uticati nastala usljed promjena zakona u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama, a sastoji se od zbira parametra **Z_s^{tz}**, koji se odnosi na troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode, i parametra **Z_s^o**, koji se odnosi na troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, nematerijalne troškove osim troškova poreza, doprinosa i reprezentacije i ostale rashode, (€)
- Z_j** - jednokratna promjena troškova na koje se može uticati nastala usljed više sile, odnosno okolnosti koje operator nije mogao predvidjeti, spriječiti i kontrolisati, u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama, (€)
- m** - broj godina tekućeg regulatornog perioda.

- (3) Ako je suma ukupnih troškova poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci ostvarena u iznosu većem od sume utvrđenih, troškovi iz stava 1 ovog člana za prvu godinu regulatornog perioda utvrđuju se na osnovu sljedeće formule:

$$\text{TPu}_{t+1} = (\text{TPu}_t^{\text{ut}} \pm \text{Z}_s) * (1 + \text{I}_{t+1} - \text{X}) \pm \text{Z}_j$$

gdje je:

- TPu_t^{ut}** - utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati za godinu podnošenja zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, (€);
- Z_s** - trajna promjena troškova poslovanja na koje se može uticati nastala usljed promjena zakona u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama, a sastoji se od zbira parametra **Z_s^{tz}**, koji se odnosi na troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode, i parametra **Z_s^o**, koji se odnosi na troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, nematerijalne troškove osim troškova poreza, doprinosa i reprezentacije i ostale rashode, (€);
- I_{t+1}** - projektovana inflacija (%);

- X** - faktor efikasnosti;
- Z_i** - jednokratna promjena troškova na koje se može uticati nastala usljed više sile, odnosno okolnosti koje operator nije mogao predvidjeti, spriječiti i kontrolisati, u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama (€).

(4) Parametar Z_s ($Z_s^{tz} + Z_s^0$) iz st. 2 i 3 ovog člana predlaže operator, a utvrđuje Agencija na sljedeći način:

- 1) parametar Z_s^{tz} koji se odnosi na troškove zarada, naknada zarada i ostale lične rashode utvrđuje se primjenom sljedeće formule:

$$Z_s^{tz} = \sum FTE^{akt} * PZ^u$$

gdje je:

FTE^{akt} - ostvareni dodatni radni angažman (full-time equivalent), prikazan po aktivnostima koje su zahtijevale dodatni angažman zaposlenih, a koje su uslovljene promjenom zakona;

PZ^u - prosječni godišnji trošak zarada po zaposlenom utvđen za poslednju godinu prethodnog regulatornog perioda i sve godine tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci.

- 2) parametar Z_s^0 , koji se odnosi na troškove materijala, troškove proizvodnih usluga, nematerijalne troškove osim troškova poreza, doprinosa i reprezentacije i ostale rashode, utvrđuje se kao razlika između prosjeka ostvarenih troškova u posljednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda, za koje postoje konačni podaci i prosjeka utvrđenih troškova u odnosnim godinama, za svaku kategoriju troškova pojedinačno.

(5) Parametar Z_i iz st. 2 i 3 ovog člana predlaže operator, a utvrđuje Agencija na osnovu podataka, obrazloženja i dokumentacije dostavljene u postupku utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda.

(6) Troškovi iz stava 1 ovog člana za drugu godinu regulatornog perioda utvrđuju se primjenom sljedeće formule:

$$TPu_{t+2} = (TPu_{t+1} \mp Z_i) * (1 + I_{t+2} - X)$$

gdje je:

- TPu_{t+1}** - troškovi poslovanja na koje se može uticati utvrđeni za prvu godinu regulatornog perioda godinu, (€);
- Z_j** - jednokratna promjena troškova na koje se može uticati nastala usljed više sile, odnosno okolnosti koje operator nije mogao predvidjeti, spriječiti i kontrolisati, u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, u odnosu na utvrđene troškove u odnosnim godinama, (€);
- I_{t+1}** - projektovana inflacija, (%);
- X** - faktor efikasnosti.

- (7) Troškovi iz stava 1 ovog člana za treću i svaku narednu godinu regulatornog perioda utvrđuju se primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{TPu}_{t+n} = \mathbf{TPu}_{t+n-1} * (\mathbf{1} + \mathbf{I}_{t+n} - \mathbf{X})$$

gdje je:

- TPu_{t+n-1}** - troškovi poslovanja na koje se može uticati utvrđeni za godinu koja prethodi regulatornoj godini za koju se utvrđuje ovi troškovi (€),
- I_{t+n}** - projektovana inflacija (%);
- X** - faktor efikasnosti;
- n** - 3, ..., k,
- k** - broj godina regulatornog perioda.

- (8) Faktor efikasnosti iz st. 2, 3, 6 i 7 ovog člana izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{X} = \mathbf{X}_1 + \mathbf{X}_2$$

gdje je:

- X₁** - mjera neefikasnosti koja se izračunava primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{X}_1 = \frac{\mathbf{TPu}^{os}}{\mathbf{TPu}^{ut}} * \frac{\mathbf{1}}{\mathbf{100}}$$

gdje je:

- TPu^{os}** - prosječno ostvareni troškovi poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci, (€);,
- TPu^{ut}** - prosječno utvrđeni troškovi poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama tekućeg regulatornog perioda za koje postoje konačni podaci. (€);,

X_2 - mjera efikasnosti postignuta primjenom novih tehnologija i iznosi 0,005.

- (9) U slučaju iz stava 2 ovog člana faktor efikasnosti jednak je mjeri efikasnosti postignutoj primjenom novih tehnologija X_2 i iznosi 0,005.

Način utvrđivanja troškova poslovanja na koje se djelimično može uticati

Član 8

- (1) Troškovi poslovanja na koje se djelimično može uticati obuhvataju trošak električne energije nabavljene za pokrivanje opravdanih gubitaka u distributivnom sistemu (u daljem tekstu: troškovi opravdanih gubitaka).
- (2) Troškovi opravdanih gubitaka TPg_{t+n} utvrđuju se primjenom sljedeće formule:

$$TPg_{t+n} = Ce_{t+n}^{ut} * \frac{g_d}{100 - g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL}$$

gdje je:

Ce_{t+n}^{ut} - cijena električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka iz stava 6 ovog člana, koja je predmet korekcija u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija, (€/MWh),

g_d - opravdana stopa gubitaka u distributivnom sistemu, (%)

$E_{t+n}^{OK,SKL}$ - električna energija, planirana energetske bilansom za svaku kalendarsku godinu regulatornog perioda za isporuku ostalim korisnicima iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije i operatorima skladišta iz člana 1 stav 2 tačka 1 ove metodologije, (MWh)

n - 1, 2, ..., k

k - broj godina regulatornog perioda.

- (3) Opravdanu stopu gubitaka u distributivnom sistemu iz stava 2 ovog člana za svaku godinu regulatornog perioda Agencija utvrđuje uzimajući u obzir rezultate studije gubitaka, revidovane i ažurirane u skladu sa Zakonom, koju je operator dužan da dostavi uz zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena iz člana 31 ove metodologije.
- (4) Studija iz stava 3 ovog člana obavezno treba da sadrži: prikaz postojećeg stanja, mjere i dinamiku dostizanja nivoa gubitaka utvrđenog u studiji za posmatrani period, kao i sredstva potrebna za te namjene.
- (5) Ako operator ne dostavi studiju iz stava 3 ovog člana, opravdana stopa gubitaka u distributivnom sistemu za svaku godinu regulatornog perioda biće utvrđena primjenom prosječnog godišnjeg smanjenja gubitaka od početka regulacije cijena i tarifa (2007. godina) na stopu gubitaka utvrđenu za prethodni regulatorni period, ali ne manje od

najniže stope gubitaka koja je dostignuta u najvećem regionu operatora prema podacima iz poslednje studije gubitaka.

- (6) Za potrebe utvrđivanja troškova opravdanih gubitaka iz stava 2 ovog člana, koristi se cijena električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka za svaku godinu regulatornog perioda Ce^{ut} koja se izračunava primjenom sljedeće formule:

$$Ce^{ut} = C^{pros} \frac{(C_{t-2}^p / C_{t-3}^p) + (C_{t-1}^p / C_{t-2}^p)}{2}$$

gdje je:

- C^{pros} - prosječna ponderisana cijena električne energije ostvarena na aukcijama za nabavku električne energije za pokrivanje gubitaka u distributivnom sistemu na crnogorskom berzanskom tržištu u godini t-1, t-2 i t-3,
- C_{t-n}^p - godišnja prosječna ponderisana cijena električne energije ostvarena na aukcijama za nabavku električne energije za pokrivanje gubitaka u distributivnom sistemu na crnogorskom berzanskom tržištu,
- n - 1, 2, 3.

- (7) Ukupni troškovi gubitaka koji se transponuju na korisnike distributivnog sistema obuhvataju troškove opravdanih gubitaka iz stava 1 ovog člana TPg_{t+n} i pripadajući dio troškova gubitaka u prenosnom sistemu koji se alocira na operatore distributivnih sistema, koji se izračunava primjenom sljedeće formule:

$$TPg_{t+n}^{PD} = Cg_{t+n}^{ok+s} * E_{t+n}^{pd} * \left(1 + \frac{g_d}{100 - g_d}\right)$$

gdje je:

- Cg_{t+n}^{ok+s} - cijena opravdanih gubitaka u prenosnom sistemu za ostale korisnike i operatore skladišta za električnu energiju preuzetu iz prenosnog sistema, izračunata u skladu sa metodologijom kojom se uređuje utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, (€/MWh)
- E_{t+n}^{pd} - Količina električne energije koja se izračunava na osnovu veličina planiranih energetske bilansom kao zbir količina električne energije za potrebe ostalih korisnika priključenih na distributivni sistem i električne energije preuzete od strane objekata za skladištenje električne energije priključenih na distributivni sistem, umanjeno za količine električne energije proizvedene u objektima priključenim na distributivni sistem i električne

- energije predate od strane objekata za skladištenje električne energije priključenih na distributivni sistem, (MWh)
- g_d** - opravdana stopa gubitaka u distributivnom sistemu, (%)
- n** - 1, 2, ..., k
- k** - broj godina regulatornog perioda.

Način utvrđivanja troškova poslovanja na koje se ne može uticati

Član 9

- (1) Troškovi poslovanja na koje se ne može uticati **TP_n** utvrđuju se primjenom sljedeće formule i iskazuju u eurima, (€):

$$\mathbf{TP}_{t+n} = \mathbf{Tp}_{t+n} + \mathbf{Tmu}_{t+n} + \mathbf{Tzs}_{t+n} + \mathbf{Tot}_{t+n} + \mathbf{Tr}_{t+n} + \mathbf{To}_{t+n} + \mathbf{Tf}_{t+n} + \mathbf{Tnpu}_{t+n}$$

gdje je:

- TP_{t+n}** - troškovi koji se odnose na poreze na nepokretnosti, takse i naknade u skladu sa zakonom,
- Tmu_{t+n}** - troškovi koji nastaju na osnovu međunarodnih ugovora,
- Tzs_{t+n}** - troškovi za zaštitu životne sredine,
- Tot_{t+n}** - troškovi koji se odnose na naknadu za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije,
- Tr_{t+n}** - troškovi rezervisanja sudskih sporova, koji se odnose na troškove poreza, naknade štete trećim licima i/ili eksproprijacije,
- Tf_{t+n}** - troškovi usluga fleksibilnosti u distributivnom sistemu,
- Tnpu_{t+n}** - troškovi nabavke nefrekvencijskih pomoćnih usluga,
- To_{t+n}** - ostali troškovi poslovanja na koje se ne može uticati u skladu sa zakonom
- n** - 1, 2, ..., k
- k** - broj godina regulatornog perioda.

- (2) Ostali troškovi poslovanja na koje se ne može uticati u skladu sa zakonom iz stava 1 ovog člana obuhvataju i troškove poreza na dobit pravnih lica **TP^D_{t+n}** koji se izračunavaju primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{TP}_{t+n}^D = \mathbf{ROS}_{t+n} * \mathbf{VK}_{UDIO} * \mathbf{SP}_{VK} * \mathbf{SP}_D$$

gdje je:

- ROS_{t+n}** - regulatorna osnova sredstava iz člana 14 ove metodologije, (€),
- VK_{UDIO}** - udio vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 40 %, iz člana 15 ove metodologije,

- SP_{VK}** - stopa povrata na vlasnički kapital (nominalna) iz člana 15 ove metodologije, (%),
- SP_D** - stopa poreza na dobit utvrđena zakonom kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica koja se primjenjuje na iznos dobiti koja je jednaka proizvodu **ROS_{t+n}**, **VK_{UDIO}** i **SP_{VK}**.

(3) Troškovi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se na osnovu dokumentacije iz člana 31 ove metodologije i dokumentacije i podataka kojima raspolaže Agencija.

Način utvrđivanja drugih troškova

Član 10

Drugi troškovi koje pokrivaju ostali korisnici iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije odnose se na dio troškova angažovanja prenosnog kapaciteta iz člana 19 stav 7 ove metodologije i dio troškova gubitaka električne energije u prenosu koji se alocira na operatore distributivnih sistema iz člana 9 stav 7 ove metodologije.

Način utvrđivanja troškova neenergetske djelatnosti

Član 11

- (1) Troškovi poslovanja, amortizacija i povrat na sredstva, koji su zajednički za obavljanje energetske i neenergetske djelatnosti, alociraju se na djelatnosti na osnovu objektivnih i transparentnih pravila (ključevi), koja na predlog operatora utvrđuje Agencija.
- (2) Ako za neenergetsku djelatnost nije moguće izvršiti obračun troškova iz stava 1 ovog člana, dio prihoda od neenergetske djelatnosti, alociran na ovu djelatnost po ključu, koji na predlog operatora utvrđuje Agencija, uključuje se u ostale prihode iz člana 17 ove metodologije.
- (3) Predlog ključeva iz st. 1 i 2 ovog člana, sa ekonomskom analizom na osnovu koje su predloženi, operator dostavlja Agenciji u postupku odobravanja obavljanja neenergetske djelatnosti u skladu sa Zakonom.

Način utvrđivanja troškova amortizacije

Član 12

- (1) Trošak amortizacije za regulatornu godinu utvrđuje se na osnovu:
  - 1) vrijednosti osnovnih sredstava koja su u funkciji na kraju godine t+n-2 iz člana 13 ove metodologije, uključujući osnovna sredstva nabavljena iz donacija, kao i osnovna sredstva čije je stavljanje u upotrebu planirano za godinu t+n-2, koja su odobrena od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove i

odnose se na projekte od zajedničkog interesa za Energetsku zajednicu i projekte od uzajamnog interesa, ,

- 2) korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava, i
  - 3) primjene proporcionalne metode amortizacije.
- (2) Korisni vijek upotrebe osnovnih sredstava određuje se na osnovu tehničkog i ekonomskog vijeka upotrebe različitih grupa osnovnih sredstava koji je korišćen u posljednjoj procjeni prihvaćenoj od strane Agencije.
- (3) Trošak amortizacije utvrđen u skladu sa stavom 1 ovog člana, Agencija može rasporediti po godinama regulatornog perioda na način kojim se obezbjeđuje stabilnost cijena za korišćenje sistema električne energije i poštovanje principa iz člana 2 tačka 1 ove metodologije.

Način utvrđivanja povrata na sredstva

Član 13

- (1) Povrat na sredstva PS_{t+n} je dio regulatorno dozvoljenog prihoda koji se ostvaruje po osnovu uloženog kapitala i utvrđuje se primjenom sljedeće formule:

$$PS_{t+n} = ROS_{t+n} * SPK$$

gdje je:

ROS_{t+n} - regulatorna osnova sredstava, iz člana 15 ove metodologije, (€)

SPK - stopa povrata na kapital, iz člana 16 ove metodologije, (%)

n - 1, 2, ..., k

k - broj godina regulatornog perioda.

- (2) Povrat na sredstva utvrđen u skladu sa stavom 1 ovog člana, Agencija može rasporediti po godinama regulatornog perioda na način kojim se obezbjeđuje stabilnost cijena za korišćenje sistema električne energije i poštovanje principa iz člana 2 tačka 1 ove metodologije.

Način utvrđivanja regulatorne osnove sredstava

Član 14

- (1) Regulatorna osnova sredstava ROS_{t+n} je vrijednost sredstava u odnosu na koju se računa povrat na sredstva za regulatornu godinu, a izračunava se primjenom sljedeće formule i iskazuje u eurima, (€):

$$ROS_{t+n} = OS_{t+n-2}^{net} + In_{t+n} + RK_{t+n}$$

gdje je:

OS_{t+n-2}^{net} - neto vrijednost osnovnih sredstava na kraju godine t+n-2, ,

- In_{t+n}** - investicije za regulatornu godinu,
RK_{t+n} - radni kapital za regulatornu godinu,
n - 1, 2, ..., k
k - broj godina regulatornog perioda.

- (2) Ako je operator kao svoju računovodstvenu politiku za početno mjerenje (priznavanje) i mjerenje nakon početnog priznavanja osnovnih sredstava odabrao model troška (model nabavne vrijednosti), neto vrijednosti osnovnih sredstava OS_{t+n-2}^{net} jednaka je neto vrijednosti osnovnih sredstava na kraju godine t+n-2 evidentiranih u poslovnim knjigama operatora, koje se vode za regulatorne potrebe
- (3) Ako je operator kao svoju računovodstvenu politiku za početno mjerenje (priznavanje) i mjerenje nakon početnog priznavanja osnovnih sredstava odabrao model revalorizacije, neto vrijednosti osnovnih sredstava OS_{t+n-2}^{net} jednaka je neto vrijednosti osnovnih sredstava na kraju godine t+n-2, utvrđenoj na osnovu posljednje procjene prihvaćene od strane Agencije, uključujući neto vrijednost osnovnih sredstava stavljenih u upotrebu do kraja godine t-1 koja su odobrena od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove.
- (4) Ako je operator kao svoju računovodstvenu politiku za početno mjerenje (priznavanje) i mjerenje nakon početnog priznavanja osnovnih sredstava odabrao model revalorizacije, za regulatorni period nakon izvršene procjene vrijednosti osnovnih sredstava, neto vrijednost tih sredstava utvrđuje se na sljedeći način:
- 1) ako je dokumentacija o izvršenoj procjeni dostavljena Agenciji najmanje 6 mjeseci prije podnošenja zahtjeva iz člana 31 ove metodologije, neto vrijednost osnovnih sredstava za prvu godinu narednog regulatornog perioda je neto vrijednost koju Agencija utvrdi na osnovu procjene.
  - 2) ako je dokumentacija o izvršenoj procjeni dostavljena Agenciji u roku koji je kraći od šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva iz člana 31 ove metodologije ili Agencija ne izvrši procjenu prije donošenja odluke po zahtjevu iz razloga na koje ne može uticati (pokrenut postupak u vezi sa zaštitom prava učesnika u postupku javnih nabavki, kašnjenje procjenitelja sa izvršenjem ugovorne obaveze, i sl.), neto vrijednost osnovnih sredstava za naredni period je neto vrijednost utvrđena na osnovu poslednje procjene prihvaćene od strane Agencije.
- (5) Za svaku godinu regulatornog perioda iz neto vrijednosti osnovnih sredstava OS_{t+n-2}^{net} iz st. 2, 3 i 4 ovog člana isključuje se vrijednost sredstava koja nijesu odobrena od strane Agencije u postupku davanja saglasnosti na investicione planove, vrijednost sredstava stavljenih van upotrebe i vrijednost sredstava nabavljenih putem kapitalnog doprinosa (poklon, donacija i druga bespovratna sredstva).
- (6) Vrijednost investicija iz stava 1 ovog člana izračunava se na sljedeći način i iskazuje u eurima, (€):

$$In_{t+n} = In_{t+n-1}^{oa}$$

gdje je:

In_{t+n-1}^{oa} - vrijednost osnovnih sredstava čije je stavljanje u upotrebu planirano za godinu t+n-1, a koja su odobrena od strane Agencije u postupcima davanja saglasnosti na investicione planove i odnose se na projekte od zajedničkog interesa za Energetsku zajednicu i projekte od uzajamnog interesa.

- (7) Vrijednost investicija iz stava 4 ovog člana, za svaku godinu regulatornog perioda, umanjuje se za vrijednost investicija koje se financiraju iz kapitalnih doprinosa.
- (8) U regulatornu osnovu sredstava je uključen radni kapital koji predstavlja sredstva neophodna za nesmetano tekuće poslovanje operatora.
- (9) Za svaku godinu regulatornog perioda radni kapital će se utvrditi u iznosu 1/12 utvrđenih troškova poslovanja iz člana 7 ove metodologije, isključujući troškove poreza na dobit pravnih lica iz člana 10 stav 2 ove metodologije.

Način utvrđivanja stope povrata na kapital

Član 15

- (1) Stopa povrata na kapital SPK utvrđuje se za regulatorni period kao ponderisani prosjek troška kapitala $PPTK_{t+n}$, koji uključuje trošak vlasničkog kapitala i trošak pozajmljenog kapitala, ponderisanih prema njihovom udjelu u ukupnom kapitalu operatora, a koji se izračunava primjenom sljedeće formule:

$$PPTK_{t+n} = (VK_{UDIO} * SP_{VK}) + (D_{UDIO} * SP_{PK} * (1 - SP_t))$$

gdje je:

- $PPTK_{t+n}$ - ponderisani prosječni trošak kapitala (nominalni, poslije oporezivanja), (%)
- SP_{VK} - stopa povrata na vlasnički kapital (nominalna), (%)
- VK_{UDIO} - udio vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 40 %
- SP_{PK} - stopa povrata na pozajmljeni kapital (nominalna), (%)
- D_{UDIO} - udio pozajmljenog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 60%
- SP_t - stopa poreza na dobit pravnih lica.

- (2) Stopa povrata vlasničkog kapitala (nominalna, poslije oporezivanja) SP_{VK} izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$SP_{VK} = rf + \beta * PRRT + PRZ$$

gdje je:

- rf** - stopa oslobođena rizika (nominalna), (%)
- β** - beta kompanije,
- PRRT** - premija rizika razvijenog tržišta,
- PRZ** - premija rizika zemlje, (%).

- (3) Elementi formule iz stava 2 ovog člana izračunavaju se na osnovu parametara sa tržišta kapitala u Crnoj Gori, a ukoliko to nije moguće na osnovu parametara sa razvijenih tržišta, iz izvora navedenih u st. 4, 6, 7 i 8 ovog člana.
- (4) Ako se stopa oslobođena rizika **rf** ne može utvrditi na osnovu parametara raspoloživih u Crnoj Gori (državne obveznice emitovane u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva sa rokom dospijeca od deset godina), ova stopa će biti jednaka prosječnoj godišnjoj stopi prinosa na njemačke državne obveznice za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva sa rokom dospijeca od deset godina, koju objavljuje Evropska centralna banka (ECB).
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, ako je prosječna godišnja stopa prinosa na njemačke državne obveznice za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva sa rokom dospijeca od deset godina, koju objavljuje Evropska centralna banka (ECB), niža od nule, stopa oslobođena rizika **rf** iz stava 2 ovog člana je jednaka nuli.
- (6) Beta kompanije **β** predstavlja rizik kompanije poređen sa rizikom ukupnog tržišta, a izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$\beta = \beta_{bd} * \left(1 + \frac{D_{UDIO}}{VK_{UDIO}} \right)$$

gdje je:

- β_{bd}** - prosječna beta energetskih kompanija na tržištima u razvoju, računata bez duga, objavljena od strane Stern univerziteta u Njujorku u januaru u godini podnošenja zahtjeva;
- D_{UDIO}** - udio pozajmljenog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 60%;
- VK_{UDIO}** - udio vlasničkog kapitala u ukupnom kapitalu, utvrđen u iznosu od 40%.

- (7) Premija rizika razvijenog tržišta **PRRT** je premija rizika kapitala (S&P 500 indeks), objavljena od strane Stern univerziteta u Njujorku u januaru u godini podnošenja zahtjeva.
- (8) Premija rizika zemlje **PRZ** jednaka je premiji za rizik od neplaćanja zemlje, pomnoženoj koeficijentom volatilnosti tržišta kapitala u zemljama u razvoju, objavljena od strane Stern univerziteta u Njujorku u januaru u godini podnošenja zahtjeva.
- (9) Stopa povrata na pozajmljeni kapital **SP_{PK}** utvrđuje se kao trogodišnji ponderisani prosjek kamatnih stopa ugovorenih na aktivna dugoročna kreditna zaduženja mrežnih operatora u Crnoj Gori na kraju godine t-1, t-2 i t-3.

Način utvrđivanja ostalih prihoda

Član 16

- (1) Ostali prihodi su prihodi od donacija, premija, subvencija i sl, prihodi od naplate štete, prihodi od ukidanja rezervisanja sudskih sporova, koji se odnose na troškove poreza, naknade štete trećim licima i/ili eksproprijacije, prihodi po osnovu naknade za priključnu snagu, prihodi ili dio prihoda od neenergetske djelatnosti ako nije moguće izvršiti razdvajanje troškova koji su zajednički za pružanje tih djelatnosti, kao i drugi prihodi koji nijesu posebno specificirani, a mogu se pojaviti u poslovanju, čiji su pripadajući troškovi priznati prilikom utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda.
- (2) Prihodi iz stava 1 ovog člana utvrđuju se na osnovu dokumentacije iz člana 31 ove metodologije i dokumentacije i podataka kojima raspolaže Agencija.

III. OBEZBJEĐENJE REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA

Korišćenje distributivnog sistema

Član 17

- (1) Korišćenje distributivnog sistema obuhvata angažovanje distributivnog sistema (kapaciteta) i pokrivanje opravdanih gubitaka.
- (2) Regulatorno dozvoljeni prihod operatora iz člana 6 stava 3 i prihod iz člana 6 stav 5 ove metodologije obezbjeđuje se naplaćivanjem usluge korišćenja sistema od korisnika iz člana 1 stav 2 ove metodologije po cijenama kojima se nadoknađuju troškovi:
  - 1) za angažovanje kapaciteta i
  - 2) opravdanih gubitaka.

Način utvrđivanja troškova za korišćenje distributivnog sistema koji se transponuju u cijene

Član 18

- (1) Troškovi za korišćenje distributivnog kapaciteta koji se transponuju u cijene obuhvataju troškove za angažovanje distributivnog kapaciteta (TAK_{t+n}^{TUT}) i troškove opravdanih gubitaka (TPg_{t+n}^{TUT}).
- (2) Troškovi za angažovanje distributivnog kapaciteta iz stava 1 ovog člana (TAK_{t+n}^{TUT}), izračunavaju se na osnovu troškova amortizacije, povrata na sredstva, troškova poslovanja na koje se može uticati i troškova poslovanja na koje se ne može uticati, umanjeno za ostale prihode, uz primjenu utvrđenih korekcija i faktora za kvalitet iz člana 6 stav 4 ove metodologije **FK**.

- (3) Troškovi opravdanih gubitaka iz stava 1 ovog člana (TPg_{t+n}^{TUT}) izračunavaju se na osnovu troškova na koje se djelimično može uticati iz člana 9 ove metodologije, uz primjenu faktora za kvalitet iz člana 6 stav 4 ove metodologije **FK**.
- (4) Troškovi iz stava 2 ovog člana raspoređuju se po aktivnoj snazi na:
- 1) proizvođače električne energije iz člana 1 stav 2 tačka 1 ove metodologije i operatore skladišta električne energije iz člana 1 stav 2 tačka ******($TAK_{t+n}^{TUTPROIZ,SKL}$),
  - 2) ostale korisnike iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije (TAK_{t+n}^{TUTOK}).
- (5) Troškovi iz stava 3 ovog člana raspoređuju se po aktivnoj električnoj energiji na:
- 1) proizvođače električne energije iz člana 1 stav 2 tačka 1 ove metodologije i operatore skladišta električne energije iz člana 1 stav 2 tačka 1 ove metodologije za energiju predatu sistemu i
  - 2) ostale korisnike iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije i operatore skladišta električne energije iz člana 1 stav 2 tačka 1 ove metodologije za energiju preuzetu iz sistema.
- (6) Troškovi za angažovanje prenosnog kapaciteta koji se odnosi na distribuciju kao korisnika prenosnog sistema TAK_{t+n}^{PD} raspoređuju se na ostale korisnike iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije po aktivnoj snazi.
- (7) Troškovi iz stava 6 ovog člana izračunavaju se na osnovu sljedeće formule:

$$TAK_{t+n}^{PD} = 12 * Ck_{t+n} * MK_{t+n}^D$$

gdje je:

- Ck_{t+n} - cijena za angažovanje prenosnog kapaciteta za ostale korisnike izračunata u skladu sa metodologijom kojom se uređuje utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije, (€/MW)
- MK_{t+n}^D - maksimalna snaga operatora distributivnog sistema priključenog na prenosni sistem, (MW).

- (8) Troškovi iz st. 2 i 6 ovog člana se direktno alociraju na naponske nivoe specificirane u članu 27 stav 2 ove metodologije, ili indirektno na osnovu transparentnih i objektivnih pravila (ključeva) koja predlaže operator distributivnog sistema.
- (9) Ako operator ne predloži ključeve u skladu sa stavom 8 ovog člana, dužan je da kao ključ za raspodjelu primjeni učešće vrijednosti osnovnih sredstava pojedinog naponskog nivoa u ukupnoj vrijednosti osnovnih sredstava operatora.

IV. ALOKACIJA TROŠKOVA NA KORISNIKE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA

Alociranje troškova za korišćenje distributivnog sistema na proizvođače i operatore skladišta

Član 19

- (1) Cijena za angažovanje distributivnog kapaciteta ($Cak_{t+n}^{35PROIZ,SKL}$) (€/MW/mjesec) za proizvođače i operatore skladišta čiji su objekti priključeni na 35 kV naponski nivo i cijena opravdanih gubitaka u distributivnom sistemu ($Cg_{t+n}^{35PROIZ,SKL}$) (€/MWh) za proizvođače i operatore skladišta za električnu energiju koju predaju u sistem 35 kV naponskog nivoa izračunavaju se primjenom sljedećih formula:

$$Cak_{t+n}^{35PROIZ,SKL} = \frac{1}{12} * \frac{TAK_{t+n}^{35TUTPROIZ,SKL}}{MK_{t+n}^{35PROIZ,SKL}}$$

$$Cg_{t+n}^{35PROIZ,SKL} = \frac{TPg_{t+n}^{35PROIZ,SKL}}{E_{t+n}^{35PROIZ,SKL}}$$

gdje je:

- $MK_{t+n}^{35PROIZ,SKL}$ - zbir maksimalnih snaga proizvodnih objekata i objekata za skladištenje koji su priključeni na 35 kV naponski nivo, (MW),
- $E_{t+n}^{35PROIZ,SKL}$ - električna energija proizvedena od strane proizvođača i električna energija predata u sistem od strane operatora skladišta, za objekte priključene na 35 kV naponski nivo, planirana energetske bilansom, (MWh),
- $TPg_{t+n}^{35PROIZ,SKL}$ - dio troškova gubitaka koji se alocira na proizvođače i operatore skladišta, za energiju predata na 35 kV naponski nivo i izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$TPg_{t+n}^{35PROIZ,SKL} = \frac{Gg_{t+n}^{35PROIZ,SKL}}{G_{t+n}^{DS}} * TPg_{t+n}^{TUT}$$

gdje je:

- $Gg_{t+n}^{35PROIZ,SKL}$ - dio odobrenih gubitaka koji su prouzrokovani korišćenjem sistema u svrhu predavanja energije u sistem od strane proizvođača i operatora skladišta priključenih na 35 kV naponski nivo, (MWh),
- G_{t+n}^{DS} - ukupni odobreni gubici u distributivnom sistemu dobijeni primjenom odobrene stope gubitaka na električnu energiju planiranu energetske bilansom za svaku kalendarsku godinu regulatornog perioda za isporuku ostalim korisnicima iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije, (MWh),
- TPg_{t+n}^{TUT} - troškovi opravdanih gubitaka iz člana 18 stav 3 ove metodologije,

$TAK_{t+n}^{35TUTPROIZ,SKL}$ - trošak iz člana 18 stav 4 tačka 1 ove metodologije koji se raspoređuje na proizvođače i operatore skladišta električne energije priključene na 35 kV naponski nivo i izračunava se:

$$TAK_{t+n}^{35TUTPROIZ,SKL} = \frac{PS_{t+n}^{35PROIZ,SKL}}{PS_{t+n}^{PROIZ,SKL} + PS_{t+n}^{OK}} * TP_{t+n}^{35-} * (1 + FK)$$

gdje je:

PS_{t+n}^{OK} - priključna snaga svih ostalih korisnika iz člana 2 stav 2 tačka 2 priključenih na distributivni sistem, koja se izračunava kao zbir priključne snage ostalih korisnika priključenih na 35 kV, 10 kV i 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga mjeri i procijenjene ukupne priključne snage ostalih korisnika priključenih na 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga ne mjeri, koja se izračunava na osnovu podataka o broju ostalih korisnika kojima je priključna snaga manja ili jednaka 8 kW, između 8 kW i 16 kW i između 16 kW i 34,5 kW i maksimalne snage posmatranih opsega, (MW),

$PS_{t+n}^{PROIZ,SKL}$ - zbir priključnih snaga proizvođača i operatora skladišta koji su priključeni na distributivni sistem, (MW),

TP_{t+n}^{35-} - dio troškova poslovanja na koje se može uticati iz člana 7 stav 10 ove metodologije, troškova na koje se ne može uticati iz člana 9 ove metodologije i troškova amortizacije i povrata na sredstva, umanjene za troškove koji se odnose na rad operatora tržišta (Tot_{t+n}), koji se alokira na 35 kV naponski nivo u skladu sa članom 18 stav 8 ove metodologije, (€),

FK - faktor za kvalitet iz člana 5 stav 4 ove metodologije.

(2) Cijena za angažovanje distributivnog kapaciteta ($Cak_{t+n}^{10PROIZ,SKL}$) (€/MW/mjesec) za proizvođače i operatore skladišta čiji su objekti priključeni na 10 kV naponski nivo i cijena opravdanih gubitaka u distributivnom sistemu ($Cg_{t+n}^{10PROIZ,SKL}$) (€/MWh) za proizvođače i operatore skladišta za električnu energiju koju predaju u sistem 10 kV naponskog nivoa izračunavaju se primjenom sljedećih formula:

$$Cak_{t+n}^{10PROIZ,SKL} = \frac{1}{12} * \frac{TAK_{t+n}^{10TUTPROIZ,SKL}}{MK_{t+n}^{10PROIZ,SKL}}$$

$$Cg_{t+n}^{10PROIZ} = \frac{TPg_{t+n}^{10PROIZ,SKL}}{E_{t+n}^{10PROIZ,SKL}}$$

gdje je:

$MK_{t+n}^{10PROIZ,SKL}$ - zbir maksimalnih snaga proizvodnih objekata i objekata za skladištenje koji su priključeni na 10 kV naponski nivo, (MW),

$E_{t+n}^{10\text{PROIZ,SKL}}$ - električna energija proizvedena od strane proizvođača i električna energija predata u sistem od strane operatora skladišta, za objekte priključene na 10 kV naponski nivo, planirana energetske bilansom, (MWh),

$TPg_{t+n}^{10\text{PROIZ,SKL}}$ - dio troškova gubitaka koji se alocira na proizvođače i operatore skladišta za energiju predata na 10 kV naponski nivo i izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$TPg_{t+n}^{10\text{PROIZ,SKL}} = \frac{Gg_{t+n}^{10\text{PROIZ,SKL}}}{G_{t+n}^{DS}} * TPg_{t+n}^{TUT}$$

gdje je:

$Gg_{t+n}^{10\text{PROIZ,SKL}}$ - dio odobrenih gubitaka koji su prouzrokovani korišćenjem sistema u svrhu predavanja energije u sistem od strane proizvođača i operatora skladišta, za objekte priključene na 10 kV naponski nivo, (MWh),

G_{t+n}^{DS} - ukupni odobreni gubici u distributivnom sistemu dobijeni primjenom odobrene stope gubitaka na električnu energiju planiranu energetske bilansom za svaku kalendarsku godinu regulatornog perioda za isporuku ostalim korisnicima iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije, (MWh),

TPg_{t+n}^{TUT} - troškovi opravdanih gubitaka iz člana 19 stav 3 ove metodologije,

$TAK_{t+n}^{10\text{TUTPROIZ,SKL}}$ - trošak iz člana 19 stav 4 tačka 1 ove metodologije koji se raspoređuje na proizvođače i operatore skladišta električne energije priključene na 10 kV naponski nivo i izračunava se:

$$TAK_{t+n}^{10\text{TUTPROIZ,SKL}} = \frac{PS_{t+n}^{10\text{PROIZ,SKL}}}{PS_{t+n}^{\text{PROIZ,SKL}} + PS_{t+n}^{\text{OK}}} * TP_{t+n}^{10-} * (1 + FK)$$

gdje je:

PS_{t+n}^{OK} - priključna snaga svih ostalih korisnika iz člana 2 stav 2 tačka 2 priključenih na distributivni sistem, koja se izračunava kao zbir priključne snage ostalih korisnika priključenih na 35 kV, 10 kV i 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga mjeri i procijenjene ukupne priključne snage ostalih korisnika priključenih na 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga ne mjeri, koja se izračunava na osnovu podataka o broju ostalih korisnika kojima je priključna snaga manja ili jednaka 8 kW, između 8 kW i 16 kW i između 16 kW i 34,5 kW i maksimalne snage posmatranih opsega, (MW),

- PS_{t+n}^{PROIZ}** - zbir priključnih snaga proizvođača i operatora skladišta koji su priključeni na distributivni sistem, (MW),
- TP_{t+n}¹⁰⁻** - dio troškova poslovanja na koje se može uticati iz člana 7 stav 10 ove metodologije, troškova na koje se ne može uticati iz člana 9 ove metodologije i troškova amortizacije i povrata na sredstva, umanjene za troškove koji se odnose na rad operatora tržišta (**Tot_{t+n}**), koji se alocira na 10 kV naponski nivo u skladu sa članom 18 stav 8 ove metodologije, (€),
- FK** - faktor za kvalitet iz člana 6 stav 4 ove metodologije.

- (3) Cijena za angažovanje distributivnog kapaciteta (**Ca_k_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}**) (€/MW/mjesec) za proizvođače i operatore skladišta čiji su objekti priključeni na 0,4 kV naponski nivo i cijena opravdanih gubitaka u distributivnom sistemu (**C_g_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}**) (€/MWh) za proizvođače i operatore skladišta za električnu energiju koju predaju u sistem 0,4 kV naponskog nivoa izračunavaju se primjenom sljedećih formula:

$$Ca_{k,t+n}^{0,4PROIZ,SKL} = \frac{1}{12} * \frac{TA_{k,t+n}^{0,4TUTPROIZ,SKL}}{MK_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}}$$

$$C_{g,t+n}^{0,4PROIZ,SKL} = \frac{TP_{g,t+n}^{0,4PROIZ,SKL}}{E_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}}$$

gdje je:

- MK_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}** - zbir maksimalnih snaga proizvodnih objekata i objekata za skladištenje koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, (MW),
- E_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}** - električna energija proizvedena od strane proizvođača i električna energija predata u sistem od strane operatora skladišta, za objekte priključene na 0,4 kV naponski nivo planirana energetska bilansom, (MWh),
- TP_g_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}** - dio troškova gubitaka koji se alocira na proizvođače priključene na 0,4 kV naponski nivo i izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$TP_{g,t+n}^{0,4PROIZ,SKL} = \frac{G_{g,t+n}^{0,4PROIZ,SKL}}{G_{t+n}^{DS}} * TP_{g,t+n}^{TUT}$$

gdje je:

- G_g_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}** - dio odobrenih gubitaka koji su prouzrokovani korišćenjem sistema u svrhu predavanja energije u sistem od strane proizvođača i operatora skladišta, za objekte priključene na 0,4 kV naponski nivo, (MWh),

- G_{t+n}^{DS} - ukupni odobreni gubici u distributivnom sistemu dobijeni primjenom odobrene stope gubitaka na električnu energiju planiranu energetske bilansom za svaku kalendarsku godinu regulatornog perioda za isporuku ostalim korisnicima iz člana 1 stav 2 tačka 2 ove metodologije, (MWh),
- TP_{t+n}^{TUT} - troškovi opravdanih gubitaka iz člana 19 stav 3 ove metodologije,
- $TAK_{t+n}^{0,4TUTPROIZ,SKL}$ - trošak iz člana 19 stav 4 tačka 1 ove metodologije koji se raspoređuje na proizvođače i operatore skladišta električne energije priključene na 0,4 kV naponski nivo i izračunava se:

$$TAK_{t+n}^{0,4TUTPROIZ,SKL} = \frac{PS_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}}{PS_{t+n}^{PROIZ,SKL} + PS_{t+n}^{OK}} * TP_{t+n}^{0,4-} * (1 + FK)$$

gdje je:

- PS_{t+n}^{OK} - priključna snaga svih ostalih korisnika iz člana 2 stav 2 tačka 2 priključenih na distributivni sistem, koja se izračunava kao zbir priključne snage ostalih korisnika priključenih na 35 kV, 10 kV i 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga mjeri i procijenjene ukupne priključne snage ostalih korisnika priključenih na 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga ne mjeri, koja se izračunava na osnovu podataka o broju ostalih korisnika kojima je priključna snaga manja ili jednaka 8 kW, između 8 kW i 16 kW i između 16 kW i 34,5 kW i maksimalne snage posmatranih opsega, (MW),
- $PS_{t+n}^{PROIZ,SKL}$ - zbir priključnih snaga objekata proizvođača i operatora skladišta koji su priključeni na distributivni sistem planirane energetske bilansom, (MW),
- $TP_{t+n}^{0,4-}$ - dio troškova poslovanja na koje se može uticati iz člana 7 stav 10 ove metodologije, troškova na koje se ne može uticati iz člana 9 ove metodologije i troškova amortizacije i povrata na sredstva, umanjene za troškove koji se odnose na rad operatora tržišta (Tot_{t+n}), koji se alokira na 0,4 kV naponski nivo u skladu sa članom 18 stav 8 ove metodologije, (€),
- FK - faktor za kvalitet iz člana 6 stav 4 ove metodologije.

- (4) Dio odobrenih gubitaka koji su prouzrokovani korišćenjem sistema od strane proizvođača priključenih na odnosne naponske nivoe $Gg_{t+n}^{35PROIZ,SKL}$, $Gg_{t+n}^{10PROIZ,SKL}$ i $Gg_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}$ proračunava operator na bazi studije gubitaka i dostavlja Agenciji uzimajući u obzir doprinos priključenja proizvodnih objekata i objekata za skladištenje na distributivni sistem u ukupnim odobrenim gubicima.

Alociranje troškova za angažovanje kapaciteta na ostale korisnike

Član 20

- (1) Cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike iz člana 1 stav 2 tačka 2 kod kojih se snaga mjeri priključene na 35 kV naponski nivo Ck_{t+n}^{350K} izražava se u €/MW/mjesec i izračunava primjenom sljedeće formule:

$$Ck_{t+n}^{350K} = \frac{1}{12} * \frac{TAK_{t+n}^{350K}}{MK_{t+n}^D}$$

gdje je:

- MK_{t+n}^D - Planirana maksimalna snaga operatora distributivnog sistema priključenog na prenosni sistem (MW),
- N - 1, 2, ..., k
- k - broj godina regulatornog perioda,
- TAK_{t+n}^{350K} - troškovi za angažovanje 35 kV naponskog nivoa koji se alociraju na ostale korisnike iz člana 2 stav 2 tačka 2, koji se transponuju u cijene, izračunavaju se na sljedeći način:

$$TAK_{t+n}^{350K} = TAK_{t+n}^{TUT\ 35} - TAK_{t+n}^{35TUTPROIZ,SKL}$$

gdje je:

- $TAK_{t+n}^{TUT\ 35}$ - troškovi iz člana 18 st. 2 i 6 ove metodologije, alocirani na 35 kV naponski nivo primjenom odredbi iz stava 8 istog člana.

- (2) Cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike kod kojih se snaga mjeri iz člana 26 stav 2 tačka 2 priključene na 10 kV naponski nivo Ck_{t+n}^{100K} izražava se u €/MW/mjesec i izračunava primjenom sljedeće formule:

$$Ck_{t+n}^{100K} = Ck_{t+n}^{350K} + \frac{1}{12} * \frac{TAK_{t+n}^{100K}}{MK_{t+n}^D - MK_{t+n}^{350K}}$$

gdje je:

- Ck_{t+n}^{350K} - cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike priključene na 35 kV naponski nivo, iz stava 1 ovog člana (€/MW),

- MK_{t+n}^D** - Planirana maksimalna snaga operatora distributivnog sistema priključenog na prenosni sistem iz stava 1 ovog člana, (MW),
- MK_{t+n}^{350K}** - Zbir planiranih maksimalnih snaga svih ostalih korisnika priključenih na 35 kV naponski nivo, (MW),
- N** - 1, 2, ..., k,
- k** - broj godina regulatornog perioda,
- TAK_{t+n}^{100K}** - troškovi za angažovanje 10 kV naponskog nivoa koji se alociraju na ostale korisnike, koji se transponuju u cijene, izračunavaju se na sljedeći način:

$$TAK_{t+n}^{10KOK} = TAK_{t+n}^{TUT\ 10} - TAK_{t+n}^{10TUTPROIZ,SKL}$$

gdje je:

- $TAK_{t+n}^{TUT\ 10}$** - troškovi iz člana 18 st. 2 i 6 ove metodologije, alocirani na 10 kV naponski nivo primjenom odredbi iz stava 8 istog člana.

- (3) Cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike kod kojih se snaga mjeri iz člana 26 stav 2 tačka 3 koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo **$CK_{t+n}^{sm0,40K}$** izražava se u €/MW/mjesec i izračunava primjenom sljedeće formule:

$$CK_{t+n}^{sm0,40K} = CK_{t+n}^{100K} + \frac{1}{12} * \frac{TAK_{t+n}^{0,40K}}{MK_{t+n}^D - MK_{t+n}^{350K} - MK_{t+n}^{100K}}$$

gdje je:

- CK_{t+n}^{100K}** - cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike koji su priključeni na mrežu 10 kV naponskog nivoa, iz stava 2 ovog člana, (€/MW),
- MK_{t+n}^D** - planirana maksimalna snaga operatora distributivnog sistema priključenog na prenosni sistem iz stava 1 ovog člana, (MW),
- MK_{t+n}^{350K}** - zbir planiranih maksimalnih snaga svih ostalih korisnika priključenih na 35 kV naponski nivo, (MW),
- MK_{t+n}^{100K}** - zbir planiranih maksimalnih snaga svih ostalih korisnika priključenih na 10 kV naponski nivo, (MW),
- N** - 1, 2, ..., k,
- k** - broj godina regulatornog perioda,
- $TAK_{t+n}^{0,40K}$** - troškovi za angažovanje 0,4 kV naponskog nivoa koji se alociraju na ostale korisnike, koji se transponuju u cijene, izračunavaju se na sljedeći način:

$$\mathbf{TAK}_{t+n}^{0,4OK} = \mathbf{TAK}_{t+n}^{\mathbf{TUT} 0,4} - \mathbf{TAK}_{t+n}^{0,4\mathbf{TUTPROIZ,SKL}}$$

gdje je:

$\mathbf{TAK}_{t+n}^{\mathbf{TUT} 0,4}$ - troškovi iz člana 18 st. 2 i 6 ove metodologije, alocirani na 0,4 kV naponski nivo primjenom odredbi iz stava 8 istog člana.

(4) Ostali korisnici kod kojih se snaga ne mjeri iz člana 26 stav 3 priključeni na 0,4 kV naponski nivo plaćaju:

- 1) fiksnu naknadu preko koje se pokriva dio utvrđenih troškova poslovanja na koje se može uticati, i
- 2) cijenu za angažovanje kapaciteta, kojom se pokrivaju troškovi za angažovanje kapaciteta koji se transponuju u cijene umanjene za ukupan iznos naknade iz tačke 1 ovog stava.

(5) Fiksna naknada za ostale korisnike iz člana 2 stav 2 tačka 2 priključene na 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga ne mjeri iz člana 26 stav 3 ove metodologije, $\mathbf{FN}_{t+n}^j$ izražava se u €/mjesec/korisnik i izračunava u zavisnosti od priključne snage, primjenom sljedeće formule:

$$\mathbf{FN}_{t+n}^{\mathbf{OKj}} = \frac{(\mathbf{T}_{t+n}^m + \mathbf{T}_{t+n}^{pu}) * (1 + \mathbf{FK}_{t+n}) * \mathbf{UPS}^{\mathbf{snm}0,4\mathbf{OK}}}{12} * \frac{j}{8 * \mathbf{BK}_{t+n}^{\mathbf{snm} 0,4 8} + 16 * \mathbf{BK}_{t+n}^{\mathbf{snm} 0,4 16} + 34,5 * \mathbf{BK}_{t+n}^{\mathbf{snm} 0,4 34,5}}$$

gdje je:

$\mathbf{T}_{t+n}^m$ - utvrđeni troškovi materijala, (€),

$\mathbf{T}_{t+n}^{pu}$ - utvrđeni troškovi proizvodnih usluga, (€),

$\mathbf{BK}_{t+n}^{\mathbf{snm} 0,4 8}$ - broj ostalih korisnika koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga $\leq 8\text{kW}$ u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije,

$\mathbf{BK}_{t+n}^{\mathbf{snm} 0,4 16}$ - broj ostalih korisnika koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga $> 8\text{kW}$ i $\leq 16\text{kW}$ u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije,

$\mathbf{BK}_{t+n}^{\mathbf{snm} 0,4 34,5}$ - broj ostalih korisnika koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga $> 16\text{kW}$ i $\leq 34,5\text{kW}$ u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije,

$\mathbf{n}$ - 1, 2, ..., k,

$\mathbf{k}$ - broj godina regulatornog perioda,

$\mathbf{j}$ - 8, 16 i 34,5,

FK - faktor za kvalitet iz člana 6 stav 4 ove metodologije,

$UPS_{t+n}^{snm\ 0,40K}$ - udio snaga ostalih korisnika koji su priključeni na 0,4kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri, u ukupnoj priključnoj snazi distributivnog sistema izražava se u %, a izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$UPS_{t+n}^{snm\ 0,40K} = \frac{PS_{t+n}^{0,40K} - PS_{t+n}^{sm\ 0,40K}}{PS_{t+n}^D}$$

gdje je:

$PS_{t+n}^{sm\ 0,40K}$ - priključna snaga ostalih korisnika koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga mjeri, (MW),

$PS_{t+n}^{0,40K}$ - snaga ostalih korisnika priključenih na mrežu naponskog nivoa 0,4 kV izračunata po formuli iz stava 6 ovog člana, (MW),

PS_{t+n}^D - priključna snaga operatora distributivnog sistema priključenog na prenosni sistem, iz stava 1 ovog člana, (MW).

(6) Snaga ostalih korisnika iz člana 26 stav 2 tačka 3 i stav 3 priključenih na naponski nivo 0,4 kV **$PS_{t+n}^{0,4}$** izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$PS_{t+n}^{0,40K} = PS_{t+n}^D - PS_{t+n}^{350K} - PS_{t+n}^{100K}$$

gdje je:

PS_{t+n}^D - priključna snaga operatora distributivnog sistema priključenog na prenosni sistem, iz stava 1 ovog člana, (MW),

PS_{t+n}^{350K} - zbir priključnih snaga svih ostalih korisnika priključenih na 35 kV naponski nivo, (MW),

PS_{t+n}^{100K} - zbir priključnih snaga svih ostalih korisnika priključenih na 10 kV naponski nivo, (MW).

(7) Cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike iz člana 26 stav 3 ove metodologije kod kojih se snaga ne mjeri priključene na 0,4 kV naponski nivo, **$CK_{t+n}^{snm\ 0,40K}$** , izražava se u €/MWh i izračunava primjenom sljedeće formule:

$$CK_{t+n}^{snm\ 0,40K} = \frac{TAK_{t+n}^{dp} - TAK_{t+n}^{TUTPROIZ,SKL} - (CK_{t+n}^{350K} * MK_{t+n}^{350K} + CK_{t+n}^{100K} * MK_{t+n}^{100K} + CK_{t+n}^{sm\ 0,40K} * MK_{t+n}^{sm\ 0,40K} + \sum_j (BK_{t+n}^{snm\ 0,4\ j} * FN_{t+n}^{OKj})) * 12}{E_{t+n}^{snm\ 0,40K}}$$

gdje je:

TAK_{t+n}^{dp} - troškovi za angažovanje kapaciteta koji se transponuju u cijene, iz člana 18 st. 2 i 6 ove metodologije,

$TAK_{t+n}^{TUTPROIZ,SKL}$ - troškovi iz člana 18 stav 4 tačka 1 ove metodologije,

- CK_{t+n}^{350K}** - cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike koji su priključeni na 35 kV naponski nivo, (€/MW),
- MK_{t+n}^{350K}** - zbir planiranih maksimalnih snaga svih ostalih korisnika priključenih na 35 kV naponski nivo, (MW),
- CK_{t+n}^{100K}** - cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike koji su priključeni na 10 kV naponski nivo, (€/MW),
- MK_{t+n}^{100K}** - zbir planiranih maksimalnih snaga svih ostalih korisnika priključenih na 10 kV naponski nivo, (MW),
- CK_{t+n}^{sm0,40K}** - cijena za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga mjeri, (€/MW),
- MK_{t+n}^{sm0,40K}** - zbir planiranih maksimalnih snaga svih ostalih korisnika priključenih na 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga mjeri, (MW),
- BK_{t+n}^{snm 0,4 8}** - broj ostalih korisnika koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga ≤ 8kW u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije,
- BK_{t+n}^{snm 0,4 16}** - broj ostalih korisnika koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga > 8kW i ≤ 16kW u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije,
- BK_{t+n}^{snm 0,4 34,5}** - broj ostalih korisnika koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga > 16kW i ≤ 34,5kW u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije,
- FN_{t+n}^{OK8}** - fiksna naknada za ostale korisnike koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga ≤ 8kW u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije, (€/mjesec/korisnik),
- FN_{t+n}^{OK16}** - fiksna naknada za ostale korisnike koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga > 8kW i ≤ 16kW u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije, (€/mjesec/korisnik),

- FN_{t+n}^{OK34,5}** - fiksna naknada za ostale korisnike koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo, kod kojih se snaga ne mjeri i kojima je odobrena priključna snaga > 16kW i ≤ 34,5kW u skladu sa pravilima koja uređuju funkcionisanje distributivnog sistema električne energije, (€/mjesec/korisnik),
- E_{t+n}^{snm0,4OK}** - električna energija planirana energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo kod kojih se snaga ne mjeri, (MWh),
- n** - 1, 2, ..., k,
- k** - broj godina regulatornog perioda,
- j** - 8, 16 i 34,5.

- (8) Cijene za angažovanje kapaciteta za ostale korisnike iz člana 26 stav 3 koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo i kod kojih se snaga ne mjeri određuju se na osnovu cijene iz stava 7 ovog člana, $CK_{t+n}^{snm 0,4}$, prema sljedećoj formuli:

$$NT = \frac{CK_{t+n}^{snm 0,4OK}}{Ant^{snm 0,4} + ROvn^{snm 0,4} * Avt^{snm 0,4}}$$

$$VT = ROvn * NT$$

gdje je:

- NT** - niža dnevna tarifa za angažovani kapacitet, (€/kWh)
- VT** - viša dnevna tarifa za angažovani kapacitet, (€/kWh)
- CK_{t+n}^{snm 0,4}** - cijena za angažovanje kapaciteta (€/kWh)
- Ant^{snm 0,4}** - učešće aktivne električne energije planirane energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo i kod kojih se snaga ne mjeri tokom trajanja niže dnevne tarife, u ukupnoj isporučenoj električnoj energiji, (%)
- Avt^{snm 0,4}** - učešće aktivne električne energije planirane energetske bilansom za isporuku ostalim korisnicima koji su priključeni na 0,4 kV naponski nivo i kod kojih se snaga ne mjeri tokom trajanja više dnevne tarife, u ukupnoj isporučenoj električnoj energiji, (%)
- ROvn^{snm 0,4}** - relativni odnos više i niže dnevne tarife za angažovani kapacitet.

- (9) Odnos između tarifnih stavova za električnu energiju utrošenu u višoj i nižoj dnevnoj tarifi ne može biti veći od 3:1.

Plaćanje angažovanja kapaciteta za ostale korisnike

Član 21

- (1) Za angažovanje kapaciteta, ostali korisnici iz člana 1 stav 2 tačka 2 sa mjerenjem snage, plaćaju po cijenama iz člana 20 st. 1, 2 i 3 ove metodologije, u zavisnosti od naponskog nivoa na koji su priključeni, primjenjene na mjesečno izmjerenu maksimalnu snagu.
- (2) Angažovanje kapaciteta, ostali korisnici iz člana 1 stav 2 tačka 2 koji nemaju mjerenje snage, plaćaju po cijenama iz člana 20 st. 7 i 8 primjenjenim na mjesečnu izmjerenu količinu električne energije preuzetu iz distributivnog sistema, kao i fiksnu naknadu iz člana 20 stav 5, u zavisnosti od priključne snage.
- (3) Kupci-proizvođači iz člana 1 stav 2 tačka 2, ako im se mjeri snaga, angažovanje kapaciteta plaćaju po cijenama iz člana 20 st. 1, 2 i 3 ove metodologije primjenjenim na mjesečnu maksimalnu izmjerenu snagu ili, ako nemaju mjerenje snage, plaćaju po cijenama iz člana 20 st. 7 i 8 primjenjenim na ukupnu mjesečnu izmjerenu količinu električne energije preuzetu iz distributivnog sistema, koja nije umanjena količinom električne energije predate u distributivni sistem, i fiksnu naknadu iz člana 20 stav 5.

Troškovi opravdanih gubitaka električne energije koje plaćaju korisnici za preuzimanje električna energije iz distributivnog sistema

Član 22

Troškove nabavke električne energije za pokrivanje gubitaka nastalih preuzimanjem električne energije iz distributivnog sistema i dijela gubitaka u prenosnom sistemu, iz člana 8 stav 7 ove metodologije, koji se alocira na operatora distributivnog sistema, nadoknađuju operatori skladišta za električnu energiju preuzetu iz distributivnog sistema i ostali korisnici iz člana 1 stav 2 tačka 2 priključeni na distributivni sistem, po aktivnoj električnoj energiji za koje se utvrđuje cijena u €/MWh.

Alokacija troškova gubitaka

Član 23

- (1) Troškove iz člana 22 ove metodologije pokrivaju korisnici iz člana 22 ove metodologije, priključeni na „i“ naponski nivo, na osnovu stope opravdanih gubitaka.
- (2) Utvrđeni troškovi gubitaka koje pokrivaju korisnici iz člana 22 ove metodologije koji preuzimaju električnu energiju sa 35 kV naponskog nivoa, $TP_{g_{t+n}}^{35OK,SKL}$ izračunavaju se primjenom sljedeće formule:

$$TP_{g_{t+n}}^{35OK,SKL} = TP_{g_{t+n}}^{PD} * \frac{E_{t+n}^{35'}}{E_{t+n}^{35'} + E_{t+n}^{10''} + E_{t+n}^{0,4'''}} + \frac{TP_{g_{t+n}}^{TUT}}{G_{t+n}^{DS}} * \left[U_G^{D35} * \frac{g_d}{100 - g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{35}}{E_{t+n}^{35} + E_{t+n}^{10''} + E_{t+n}^{0,4''}} \right] - TP_{g_{t+n}}^{35PROIZ,SKL}$$

gdje je:

U_G^{D35} - udio odobrenih gubitaka na 35kV naponskom nivou u ukupnim opravdanim gubicima u distributivnom sistemu, prema studiji gubitaka;

E_{t+n}^{35} - električna energija planirana energetske bilansom za isporuku korisnicima iz člana 22 ove metodologije koji su priključeni na 35kV naponski nivo, (MWh);

$$E_{t+n}^{35'} = E_{t+n}^{35} + U_G^{D35} * \frac{g_d}{100 - g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{35}}{E_{t+n}^{35} + E_{t+n}^{10'} + E_{t+n}^{0,4'}}$$

$$E_{t+n}^{10'} = E_{t+n}^{10} + U_G^{D10} * \frac{g_d}{100 - g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{10}}{E_{t+n}^{10} + E_{t+n}^{0,4'}}$$

U_G^{D10} - udio odobrenih gubitaka na 10kV naponskom nivou u ukupnim opravdanim gubicima u distributivnom sistemu, prema studiji gubitaka;

E_{t+n}^{35} - električna energija planirana energetske bilansom za isporuku korisnicima iz člana 22 ove metodologije koji su priključeni na 10kV naponski nivo, (MWh);

$$E_{t+n}^{10''} = E_{t+n}^{10'} + U_G^{D35} * \frac{g_d}{100 - g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{10'}}{E_{t+n}^{35} + E_{t+n}^{10'} + E_{t+n}^{0,4'}}$$

$$E_{t+n}^{0,4'} = E_{t+n}^{0,4} + U_G^{D0,4} * \frac{g_d}{100 - g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL}$$

$U_G^{D0,4}$ - udio odobrenih gubitaka na 0,4kV naponskom nivou u ukupnim opravdanim gubicima u distributivnom sistemu, prema studiji gubitaka;

$E_{t+n}^{0,4}$ - električna energija planirana energetske bilansom za isporuke korisnicima iz člana 22 ove metodologije koji su priključeni na 0,4kV naponski nivo, (MWh);

$$E_{t+n}^{0,4''} = E_{t+n}^{0,4'} + U_G^{D10} * \frac{g_d}{100 - g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{0,4'}}{E_{t+n}^{10} + E_{t+n}^{0,4'}}$$

$$E_{t+n}^{0,4'''} = E_{t+n}^{0,4''} + U_G^{D35} * \frac{g_d}{100 - g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{0,4''}}{E_{t+n}^{35} + E_{t+n}^{10'} + E_{t+n}^{0,4''}}$$

(3) Utvrđeni troškovi gubitaka koje pokrivaju korisnici iz člana 22 ove metodologije koji preuzimaju električnu energiju sa 10 kV naponskog nivoa, $TP_{g_{t+n}}^{100K,SKL}$ izračunavaju se primjenom sljedeće formule:

$$TPg_{t+n}^{10OK,SKL} = TPg_{t+n}^{PD} * \frac{E_{t+n}^{10''}}{E_{t+n}^{35'} + E_{t+n}^{10''} + E_{t+n}^{0,4''}} + \frac{TPg_{t+n}^{TUT}}{G_{t+n}^{DS}} * \left[U_G^{D35} * \frac{g_d}{100-g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{10'}}{E_{t+n}^{35} + E_{t+n}^{10'} + E_{t+n}^{0,4'}} + \right. \\ \left. + U_G^{D10} * \frac{g_d}{100-g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{10}}{E_{t+n}^{10} + E_{t+n}^{0,4'}} \right] - TPg_{t+n}^{10PROIZ,SKL}$$

(4) Utvrđeni troškovi gubitaka koje pokrivaju korisnici iz člana 22 ove metodologije koji preuzimaju električnu energiju sa 0,4 kV naponskog nivoa, $TPg_{t+n}^{0,4OK,SKL}$ izračunavaju se primjenom sljedeće formule:

$$TPg_{t+n}^{0,4OK,SKL} = TPg_{t+n}^{PD} * \frac{E_{t+n}^{0,4''}}{E_{t+n}^{35'} + E_{t+n}^{10''} + E_{t+n}^{0,4''}} + \frac{TPg_{t+n}^{TUT}}{G_{t+n}^{DS}} * \left[U_G^{D35} * \frac{g_d}{100-g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{0,4'}}{E_{t+n}^{35} + E_{t+n}^{10'} + E_{t+n}^{0,4'}} + \right. \\ \left. + U_G^{D10} * \frac{g_d}{100-g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} * \frac{E_{t+n}^{0,4'}}{E_{t+n}^{10} + E_{t+n}^{0,4'}} + U_G^{D0,4} * \frac{g_d}{100-g_d} * E_{t+n}^{OK,SKL} \right] - TPg_{t+n}^{0,4PROIZ,SKL}$$

(5) Udjeli gubitaka na 35 kV, 10 kV i 0,4 kV naponskom nivou iz stava 2 ovog člana (U_G^{D35} , U_G^{D10} i $U_G^{D0,4}$) sadržani su u studiji gubitaka koju operator distributivnog sistema dostavlja Agenciji.

Cijena opravdanih gubitaka

Član 24

(1) Cijene opravdanih gubitaka $Cg_{t+n}^{OK,SKLi}$ se za korisnike iz člana 22 ove metodologije po naponskim nivoima iz člana 26 ove metodologije, izračunavaju primjenom sljedeće formule:

$$Cg_{t+n}^i = \frac{TPg_{t+n}^{OK,SKLi}}{E_{t+n}^i}$$

gdje je:

$TPg_{t+n}^{OK,SKLi}$ - troškovi gubitaka alocirani na korisnike iz člana 22 ove metodologije priključene na mrežu naponskog nivoa "i", izračunati u skladu sa članom 23 ove metodologije, (€);

E_{t+n}^i - električna energija planirana energetskim bilansom za isporuku korisnicima iz člana 22 ove metodologije priključenim na mrežu naponskog nivoa "i", (MWh),

I - naponski nivoi specificirani u članu 26 ove metodologije,

N - 1,2, ...,k,

k - broj godina regulatornog perioda.

(2) Za korisnike iz člana 22 ove metodologije, sa dvotarifnim mjerenjem, niža i viša tarifa za cijenu za pokrivanje opravdanih gubitaka određuju se na osnovu cijene iz stava 1 ovog člana Cg_{t+n}^i prema sljedećoj formuli:

$$NTg = \frac{Cg_{t+n}^{OK,SKLi}}{Antg + ROvng * Avtg}$$

$$VTg = ROvng * NTg$$

gdje je:

- NTg** - niža dnevna tarifa za aktivnu energiju, (€/kWh)
- VTg** - viša dnevna tarifa za aktivnu energiju, (€/kWh)
- $Cg_{t+n}^{OK,SKLi}$** - cijena gubitaka koju plaćaju korisnike iz člana 22 ove metodologije priključeni na naponski nivo „i“, (€/kWh)
- Antg** - učešće aktivne električne energije planirane energetske bilansom za isporuku korisnike iz člana 22 ove metodologije priključenim na naponski nivo „i“ tokom trajanja niže dnevne tarife, u ukupnoj isporučenoj električnoj energiji, (%),
- Avtg** - učešće aktivne električne energije planirana energetske bilansom za isporuku korisnike iz člana 22 ove metodologije priključenim na naponski nivo „i“ tokom trajanja više dnevne tarife, u ukupnoj isporučenoj električnoj energiji, (%),
- ROvng** relativni odnos više i niže dnevne tarife za aktivnu energiju.

- (3) Odnos između tarifnih stavova za električnu energiju utrošenu u većoj i manjoj dnevnoj tarifi ne može biti veći od 3:1.

Plaćanje opravdanih gubitaka

Član 25

- (1) Troškove za pokrivanje opravdanih gubitaka u distributivnom sistemu korisnici iz člana 22 ove metodologije plaćaju po cijeni Cg_{t+n}^i iz člana 24 ove metodologije, na osnovu mjesečno izmjerene potrošnje električne energije (MWh), i to:
- 1) preko snabdjevača,
  - 2) neposredno, korisnici koji se snabdijevaju bez posredstva snabdjevača, i
- (2) Kupci-proizvođači, troškove za pokrivanje opravdanih gubitaka u distributivnom sistemu plaćaju po cijeni iz člana 24 ove metodologije $Cg_{t+n}^{OK,SKLi}$, na osnovu ukupne mjesečne izmjerene količine električne energije preuzete iz distributivnog sistema a koja nije umanjena količinom električne energije predate u distributivni sistem (MWh).

V. KATEGORIJE KORISNIKA, CIJENE I NAKNADE

Kategorije korisnika

Član 26

- (1) Proizvođači i operatori skladišta se, u zavisnosti od naponskog nivoa na koji su priključeni njihovi objekti, dijele na sljedeće kategorije:
  - 1) proizvođači i operatori skladišta na 35 kV naponskom nivou
  - 2) proizvođači i operatori skladišta na 10 kV naponskom nivou
  - 3) proizvođači i operatori skladišta na 0,4 kV naponskom nivou
- (2) Prema naponu na mjestu predaje električne energije i priključnoj snazi, ostali korisnici iz člana 2 stav 2 tačka 2 dijele se na:
  - 1) ostale korisnike kod kojih se snaga mjeri
  - 2) ostale korisnike kod kojih se snaga ne mjeri.
- (3) Ostali korisnici kod kojih se snaga mjeri su:
  - 1) ostali korisnici na 35 kV naponskom nivou
  - 2) ostali korisnici na 10 kV naponskom nivou
  - 3) ostali korisnici na 0,4 kV naponskom nivou sa odobrenom priljučnom snagom većom od 34,5 kW.
- (4) Ostali korisnici kod kojih se snaga ne mjeri su ostali korisnici na 0,4 kV naponskom nivou sa odobrenom priljučnom snagom 34,5 kW i manjom.
- (5) Prema mjernim uređajima ostali korisnici se dijele na:
  - 1) ostale korisnike sa dvotarifnim mjerenjem i
  - 2) ostale korisnike sa jednotarifnim mjerenjem.

Tarife za aktivnu energiju

Član 27

- (1) U zavisnosti od doba dana isporuke električne energije utvrđuju se dvije tarife za aktivnu energiju za energiju gubitaka:
  - 1) viša dnevna tarifa za aktivnu energiju, i
  - 2) niža dnevna tarifa za aktivnu energiju.
- (2) Viša dnevna tarifa za aktivnu energiju primjenjuje se na količinu električne energije isporučenu tokom obračunskog perioda od 7 h do 23 h u periodu kada se koristi zimsko računanje vremena, a od 08 h do 24 h u periodu kada se koristi ljetnje računanje vremena.
- (3) Niža dnevna tarifa za aktivnu energiju primjenjuje se na količinu električne energije isporučene tokom obračunskog perioda od 23 h do 07 h narednog dana u periodu kada se koristi zimsko računanje vremena, a od 00 do 08 h u periodu kada se koristi ljetnje računanje vremena.

- (4) Kod ostalih korisnika iz člana 1 stav 2 tačka 2 koji imaju ugrađena nova multifunkcionalna brojila interval obračuna niže tarife je uvijek od 23 do 07 h bez obzira da li se radi o zimskom ili ljetnjem računanju vremena, svim danima u sedmici osim nedjeljom kada se manja tarifa obračunava 24 sata.
- (5) Niža dnevna tarifa za aktivnu energiju primjenjuje se na količinu električne energije isporučene nedjeljom pod uslovom da je takvo mjerenje obezbijeđeno.
- (6) Uklopni satovi dvotarifnih brojila električne energije su stalno podešeni po srednjeevropskom vremenu u zimskom periodu i pri prelasku na ljetnje računanje vremena se ne prepodešavaju.

Način obračuna i naplate

Član 28

- (1) Korišćenje sistema električne energije se obračunava korisnicima sistema na osnovu cijena i tarifa iz čl. 19, 20 i 24 ove metodologije.
- (2) Ako se cijene i tarife iz stava 1 promijene u toku obračunskog perioda, korišćenje distributivnog sistema električne energije se obračunava primjenom do tada važećih i novih cijena i tarifa, srazmjerno broju dana njihovog važenja u obračunskom periodu.
- (3) U svrhu obračuna cijena korišćenja sistema koriste se mjesečno izmjerene količine predate i preuzete električne energije i mjesečno izmjerene maksimalne snage.
- (4) Maksimalna snaga korisnika koji posjeduju uređaje:
  - 1) za kontinuirano mjerenje i registrovanje snage po petnaestominutnim periodima je najveće opterećenje koje se ostvari u trajanju od 15 minuta u toku mjesečnog obračunskog perioda,
  - 2) koji mjere i registruju samo najveću dostignutu snagu, je ta registrovana snaga.
- (5) U svrhu obračuna troškova angažovanja distributivnog kapaciteta kod korisnika sa mjerenjem snage koristi se mjesečno izmjerena maksimalna snaga u višoj tarifi.
- (6) Izuzetno od odredbe stava 3 ovog člana, ako je proizvod maksimalne snage izmjerene u periodu niže dnevne tarife i faktora B iz stava 5 ovog člana veći od maksimalne snage izmjerene u periodu više dnevne tarife, za svrhe obračuna angažovanja kapaciteta ostalim korisnicima koristi se proizvod maksimalne snage izmjerene u periodu niže dnevne tarife i faktora B.
- (7) Faktor B izračunava se primjenom sljedeće formule:

$$B = \frac{MK_{\min}}{MK_{\max}}$$

gdje je:

- MK_{min} - minimalna snaga petnaestominutnog opterećenja distributivnog sistema izmjerena u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva, (MW)
- MK_{max} - maksimalna snaga petnaestominutnog opterećenja distributivnog sistema izmjerena u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva, (MW).

- (8) Ako korisnik preuzima energiju na više mjesta, izmjerena snaga se obračunava posebno za svako mjesto isporuke, osim ako je ugovorom o priključenju, odnosno ugovorom o izgradnji infrastrukture za priključenje i priključenju utvrđeno da se mjesto isporuke odnosi na vodove koji služe za rezervno napajanje.
- (9) Ostali korisnici kod kojih se reaktivna energija mjeri, plaćaju prekomjerno preuzetu reaktivnu energiju na način utvrđen metodologijom kojom se uređuje pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja.

Cijene za korišćenje distributivnog sistema

Član 29

- (1) Regulatorno dozvoljeni prihod iz člana 5 st. 3 i 5 ove metodologije ostvaruje se primjenom sljedećih cijena:
- 1) cijene gubitaka, koju plaćaju snabdjevači u ime ostalih korisnika iz člana 1 stav 2 tačka 2, ostali korisnici koji imaju status kupca samosnabdjevača i operatori skladišta za električnu energiju preuzetu iz distributivnog sistema, (€/MWh)
  - 2) cijene gubitaka, koju plaćaju proizvođači i operatori skladišta, za električnu energiju predatu u distributivni sistem, (€/MWh)
  - 3) cijene za angažovani kapacitet, koju plaćaju:
    - a) snabdjevači u ime ostalih korisnika kod kojih se snaga mjeri, ostali korisnici koji imaju status kupca samosnabdjevača kod kojih se snaga mjeri i operatori zatvorenih distributivnih sistema koji su priključeni na distributivni sistem, (€/MW) i
    - b) snabdjevači u ime ostalih korisnika kod kojih se snaga ne mjeri, putem:
      - fiksne naknade (€/mjesec/ korisnik), i
      - cijene za angažovani kapacitet (€/MWh)."
  - 4) cijene za angažovani distributivni kapacitet koju plaćaju proizvođači i operatori skladišta, koji su priključeni na distributivni sistem (€/MW).
- (2) Cijene i naknade iz stava 1 ovog člana ne uključuju porez na dodatu vrijednost.

VI. NAČIN SPROVOĐENJA POSTUPKA UTVRĐIVANJA REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I CIJENA

Sadržaj zahtjeva za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena ili naknada i dokumentacije koja se dostavlja uz zahtjev

Član 30

- (1) Postupak utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena pokreće se zahtjevom koji je operator dužan da podnese Agenciji najkasnije četiri mjeseca prije isteka važenja odluke Agencije o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda operatora i cijena za korišćenje prenosnog sistema..
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se na Obrascu D koji je objavljen na internet stranici Agencije.
- (3) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana operatora je dužan da dostavi sljedeću dokumentaciju:
  - 1) detaljan obračun predloženog regulatorno dozvoljenog prihoda, u skladu sa ovom metodologijom
  - 2) popunjenu tabelu sa obračunom regulatorne osnove sredstava iz člana 15 ove metodologije, ,
  - 3) ovjerene analitičke kartice troškova poslovanja, poslovnih prihoda i ostalih prihoda za tri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva,
  - 4) registar osnovnih sredstava, sa obračunom amortizacije za sve godine regulatornog perioda,
  - 5) popis svih dugoročnih i kratkoročnih kredita sa podacima o valuti kredita, izvornoj vrijednosti kredita, vrijednosti kredita na kraju svake regulatorne godine, kamatnoj stopi i rasporedu otplate duga,
  - 6) studiju gubitaka u distributivnom sistemu urađenu u skladu sa Zakonom, i
  - 7) zaključni list za godinu koja prethodi godini podnošenja zahtjeva, sa otvorenim saldima (nezaključen).
- (4) Tabelu iz stava 3 tačka 2 ovog člana operatoru distributivnog sistema dostavlja Agencija najkasnije do 20. jula godine u kojoj se podnosi zahtjev.
- (5) Operator je dužan da dostavi i druge podatke na zahtjev Agencije, sve do donošenja konačne odluke.

Način dostavljanja dokumentacije

Član 31

Dokumentacija iz člana 31 ove metodologije se dostavlja u pisanoj formi i u elektronskom obliku koji omogućava dalju kompjutersku obradu.

Javna rasprava

Član 32

- (1) Izvještaj o analizi dokumentacije sa predlogom regulatorno dozvoljenog prihoda Agencija objavljuje na internet stranici.
- (2) Uz izvještaj iz stava 1 ovog člana, Agencija na internet stranici objavljuje zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, sa podnesenom dokumentacijom.
- (3) Primjedbe, predloge i sugestijena izvještaj iz stava 1 ovog člana, zainteresovana lica mogu dostaviti Agenciji u roku od 15 dana od dana njegovog objavljivanja.
- (4) Izvještaj po primjedbama, predlozima i sugestijama iz stava 3 ovog člana Agencija objavljuje na internet stranici.

Donošenje odluke

Član 33

- (1) Agencija donosi odluku o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena i dostavlja je podnosiocu zahtjeva i licenciranim snabdjevačima.
- (2) Odluka iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore" i na internet stranici Agencije.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Izuzeca

Član 34

Izuzetno od odredbi ove metodologije, za potrebe utvrđivanja regulatornog perioda koji počinje 1. januara 2027. godine.

- 1) tekući regulatorni period iz člana 4 stav 2 tačka 2 ove metodologije je regulatorni period utvrđen od strane Agencije Odlukom o trajanju regulatornog perioda za regulisane elektroenergetske subjekte, broj 22/840-2 od 24.02.2022. godine;
- 2) m iz člana 5 stav 4 i člana 7 stav 2 ove metodologije predstavlja broj godina za koje postoje konačni podaci i iznosi četiri;
- 3) podatke iz člana 31 stav 3 tačka 4 ove metodologije dostavlja za četiri godine koje prethode godini podnošenja zahtjeva.

Projektovana inflacija

Član 35

Ako podaci o projektovanoj inflaciji u Crnoj Gori za godinu $t+n$ nijesu objavljeni od strane nadležne institucije do donošenja odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, koriste se podaci o projektovanoj inflaciji za godinu $t+n-1$.

Član 36

Početak primjene faktora za kvalitet

Parametar FK iz člana 5 stav 4 ove metodologije primjenjivaće se od 1. januara 2030. godine.

Vrijednost faktora kvaliteta FK

Član 37

Ukoliko do podnošenja Zahtjeva iz člana 30 stav 1 ove metodologije nije realizovana prva faza investicije SCADA i ADMS, u skladu sa poslednjim odobrenim investicionim planom operatora, faktor kvaliteta FK iz člana 5 stav 4 ove metodologije utvrđuje se u vrijednosti -0,01.

Prestanak važenja

Član 38

Danom stupanja na snagu ove metodologije prestaje da važi Metodologija za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list Crne Gore", br. 71/22, 37/23 i 18/25).

Stupanje na snagu

Član 39

Ova metodologija stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda operatora sistema i cijena, rokova i uslova za korišćenje distributivnog sistema električne energije sadržan je u članu 33 stav 1 tačka 1 alineja 1 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 28/25 i 3/26), kojim je propisano da Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) utvrđuje metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda operatora sistema i cijena, rokova i uslova za korišćenje distributivnih sistema električne energije.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE METODOLOGIJE

Razlog za donošenje Metodologije sadržan je u članu 249 stav 1 Zakona o energetici koji propisuje da će se opšta akta koje utvrđuje Agencija na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Metodologija ima sedam poglavlja i 39 članova.

I OPŠTE ODREDBE

Članom 1 Metodologije propisan je predmet Metodologije i subjekti na koje se Metodologija primjenjuje. U odnosu na važeće metodološko rješenje, kao novi subjekti na koje se Metodologije odnosi i koji imaju specifičan tretman, prepoznati su operatori skladišta električne energije (u daljem tekstu: operatori skladišta).

Članom 2 Metodologije propisani su principi na kojima se zasniva Metodologija.

Članom 3 Metodologije propisan je regulatorni metod utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena - „maksimalni dozvoljeni prihod“, način ostvarivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, kao i pravilo da na cijene korišćenja distributivnog sistema električne energije ne utiče lokacija korisnika ovog sistema.

Članom 4 Metodologije propisani su izrazi koji se upotrebljavaju u Metodologiji.

II REGULATORNO DOZVOLJENI PRIHOD

Članom 5 Metodologije utvrđeni su elementi regulatorno dozvoljenog prihoda, način utvrđivanja tih elemenata i regulatorno dozvoljenog prihoda koji se transponuje u cijene, kao i način utvrđivanja faktora za kvalitet FK i načina na koji utiče na regulatorno dozvoljeni prihod.

Članom 6 Metodologije propisani su troškovi poslovanja za energetske djelatnosti, način njihovog utvrđivanja, način na koji je operator dužan da troškove poslovanja evidentira i dokazuje, kazne i troškovi koji se ne uključuju u troškove poslovanja kod utvrđivanja prihoda,

kao i podjela troškova poslovanja za potrebe utvrđivanja prihoda i radi stvaranja uslova za povećanje efikasnosti.

Članom 7 Metodologije propisani su troškovi poslovanja na koje se može uticati, način na koji se ovi troškovi utvrđuju za prvu godinu regulatornog perioda u slučaju kada je suma troškova poslovanja na koje se može uticati u poslednjoj godini prethodnog regulatornog perioda i svim godinama regulatornog perioda u kojem se podnosi zahtjev za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena, za koje postoje konačni podaci, ostvarena u manjem/većem iznosu od sume utvrđenih, način utvrđivanja ovih troškova za ostale godine regulatornog perioda i način izračunavanja troškova poslovanja na koje se može uticati koji se transponuju u cijene. Ovim članom preciziran je način utvrđivanja parametra Z_s , koji odražava trajnu promjenu troškova poslovanja na koje operator može uticati nastalu usljed promjene zakona. Budući da troškovi na koje se može uticati ne podliježu vršenju korekcija, već su predmet podsticaja za poboljšanje efikasnosti, parametri Z_s i Z_j omogućavaju da se kroz utvrđivanje ove kategorije troškova uvaži uticaj promjena koje su nastale zbog promjena zakonskog okvira i nadležnosti operatora, na troškove operatora. Nadalje, ovim članom Metodologije propisan je način utvrđivanja ovih troškova za drugu, treći i svaku narednu godinu regulatornog perioda, kao i način izračunavanja faktora efikasnosti.

Članom 8 Metodologije propisani su troškovi poslovanja na koje se djelimično može uticati, način na koji se ovi troškovi izračunavaju i način izračunavanja cijene električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka za svaku godinu regulatornog perioda. S tim u vezi, ovim članom je propisano da se za potrebe utvrđivanja troškova opravdanih gubitaka koristi cijena električne energije za pokrivanje opravdanih gubitaka za svaku godinu regulatornog perioda, koja je jednaka prosječnoj ponderisanoj cijeni električne energije ostvarenoj na aukcijama za nabavku električne energije za pokrivanje gubitaka u distributivnom sistemu na crnogorskom berzanskom tržištu, uz uvažavanje trogodišnjeg trenda.

Članom 9 Metodologije propisani su troškovi poslovanja na koje se ne može uticati i način na koji se ovi troškovi izračunavaju.

Članom 10 Metodologije propisan je način utvrđivanja drugih troškova koji se odnose na dio troškova angažovanja prenosnog kapaciteta i dio troškova gubitaka električne energije u prenosu koji se alokira na operatore distributivnih sistema.

Članom 11 Metodologije propisan je način na koji se troškovi poslovanja, amortizacija i povrat na sredstva, koji su zajednički za obavljanje energetske i neenergetske djelatnosti, alokiraju na djelatnosti, kao i način na koji se vrši alokacija ako za neenergetske djelatnosti nije moguće izvršiti obračun navedenih troškova.

Članom 12 Metodologije propisan je način utvrđivanja troška amortizacije.

Članom 13 Metodologije propisan je povrat na sredstva i način njegovog izračunavanja, kao i način na koji Agencija raspoređuje utvrđeni povrat na sredstva po godinama regulatornog perioda.

Članom 14 Metodologije propisan je način utvrđivanja regulatorne osnove sredstava.

Članom 15 Metodologije propisan je način utvrđivanja stope povrata na kapital i način njenog izračunavanja.

Članom 16 Metodologije propisani su ostali prihodi od energetske djelatnosti, kao i način njihovog utvrđivanja.

III OBEZBJEĐENJE REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA

Članom 17 Metodologije propisano je šta obuhvata korišćenje distributivnog sistema i način na koji se obezbjeđuje regulatorno dozvoljeni prihod koji se transponuje u cijene.

Članom 18 Metodologije propisano je šta obuhvataju troškovi za korišćenje distributivnog kapaciteta, način njihovog izračunavanja i raspoređivanja.

IV ALOKACIJA TROŠKOVA NA KORISNIKE DISTRIBUTIVNOG SISTEMA

Članom 19 Metodologije propisan je način izračunavanja troškova za korišćenje distributivnog sistema, koji se sastoje od troškova za angažovanje kapaciteta i troškova gubitaka, za proizvođače i operatore skladišta koji predaju električnu energiju u sistem. Pored toga utvrđen je i način alokacije navedenih troškova na proizvođače i operatore skladišta po naponskim nivoima.

Članom 20 Metodologije propisan je način alociranja troškova za angažovanje distributivnog kapaciteta na ostale korisnike (kupce) , odnosno cijene za angažovanje kapaciteta po naponskim nivoima i kategorijama i fiksna naknada.

Članom 21 Metodologije propisan je način plaćanje angažovanja kapaciteta za kupce.

Članom 22 Metodologije propisano je da troškove nabavke električne energije za pokrivanje gubitaka nastalih preuzimanjem električne energije iz distributivnog sistema i dijela gubitaka u prenosnom sistemu nadoknađuju kupci i operatori skladišta za električnu energiju preuzetu iz distributivnog sistema.

Članom 23 Metodologije propisan je način alokacije troškova gubitaka po naponskim nivoima na ostale korisnike (kupce) i operatore skladišta za električnu energiju preuzetu iz distributivnog sistema.

Članom 24 Metodologije propisan je način izračunavanja cijene opravdanih gubitaka po naponskim nivoima.

Članom 25 Metodologije propisan je način plaćanja opravdanih gubitaka.

V KATEGORIJE KORISNIKA, CIJENE I NAKNADE

Članom 26 Metodologije propisane su kategorije korisnika u odnosu na: naponski nivo na koji su priključeni njihovi objekti, prema naponu na mjestu predaje električne energije i priključnoj snazi i prema mjernim uređajima.

Članom 27 Metodologije propisane su tarife za aktivnu energiju u zavisnosti od vremena preuzimanja električne energije.

Članom 28 Metodologije propisan je način obračuna i naplate, pa se u svrhu obračuna koriste mjesečno izmjerene količine predate i preuzete električne energije i mjesečno izmjerene maksimalne snage, a u svrhu obračuna troškova angažovanja distributivnog kapaciteta koristi se mjesečno izmjerena maksimalna snaga u višoj tarifi. Propisan je i način izračuna faktora B koji se oristi u svrhu obračuna angažovanja kapaciteta ostalim korisnicima u slučaju kada se maksimalna snaga angažuje dominantno u višoj tarifi.

Članom 29 Metodologije propisane su cijene preko kojih se ostvaruje regulatorno dozvoljeni prihod.

VI NAČIN SPROVOĐENJA POSTUPKA UTVRĐIVANJA REGULATORNO DOZVOLJENOG PRIHODA I CIJENA

Članom 30 Metodologije propisan je način pokretanja postupka za utvrđivanja prihoda i cijena, odnosno sadržaj zahtjeva.

Članom 31 Metodologije utvrđen je način dostavljanja dokumentacije iz člana 30 Metodologije.

Članom 32 Metodologije propisan je način sprovođenja javne rasprave o Izvještaju o analizi dokumentacije sa predlogom regulatorno dozvoljenog prihoda.

Članom 33 Metodologije propisan je način donošenja, objavljivanja i dostavljanja odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članom 34 Metodologije propisana su izuzeća od odredbi Metodologije, koja će se primjenjivati za potrebe utvrđivanja regulatornog perioda koji počinje 1. januara 2027. godine.

Članom 35 Metodologije je propisano koji podaci o projektovanoj inflaciji u Crnoj Gori se koriste ako ti podaci nijesu objavljeni od strane nadležne institucije do donošenja odluke o utvrđivanju prihoda i cijena.

Članom 36 Metodologije propisan je početak primjene faktora za kvalitet FK.

Članom 37 Metodologije propisana je vrijednost faktora za kvalitet FK do realizacije prve faze investicije SCADA i ADMS odobrene investicionim planom.

Članom 38 i 39 Metodologije propisan je prestanak važenja Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije ("Službeni list Crne Gore", br. 71/22, 37/23 i 18/25), odnosno stupanje na snagu Metodologije.